

Talkininkai nuvyti per Graikijos rubežiu.

Turkai sumusti Mezopotamijoje.

Vokiečiai pralaimi mušius Belgijoje ir Prancijoje.

Bulgarai užėmė paskutinius Macedonijos miestus.

Talkininkai nuvyti per Graikijos rubežiu. Londono nuomone, netrukus kita milžiniška batalija įvyksianti Graikijoje nepaisant karaliaus Konstantino ir jo administracijos visų pasistengimų, — kad išgelbėti savo viešpatiją nuo karės baisių.

Anglijos ir Prancijos kariuonės turėjo pasitraukti iš Vardar kloni ir dabar artinasi prie Salonikų, kur atsinaudinama jiems pagelba. Telegramos atėjusios Paryžiu ir Ryman tvirtina bulgarus perėjus Graikijos rubežių besivejant atsitraukiančius talkininkus. Manoma ir vokiečius pasiekiant bulgarų pėdomis basivijime talkininkų.

Bet vokiečiai toje Balkanų dalyje nedaug savo kariuonės teišsodino, kadangi jų vyriausios spėkos buvo atkreiptos ant Rusuko'o, iš kur rusai grasė išgrizti Bulgarijon. Austrai gi da vis užimti Juodkalnijoje ir Albanijoje, kur juodkalniečiai su Serbais laiko atkaklų atspiršinimą. Raportuojama taipgi, jog Italija išsodino savo armiją Albanijos pakraštėje, iš čia ji eisianti pagelbon serbams ir juodkalniečiams. Taigi kol kas talkininkams tėra didis pavojus vien iš bulgarų pusės. Graikija gi toliau žada nekludyti nei teutonams su jų padėjėjais nei talkininkams pešties ant jos teritorijų.

Reuter'io agentūros telegramos iš Salonikų sako, jog perėtos savaitės mušiai talkininkams nepadarę svarbių nuostolių. Tuogi tarpū Salonikų atgabėnama vis naujos spēkos talkininkų pagelbon ir skubiai baigiama apdrūtinimo darbas apjuosiančiuose kalnuose.

Kita Reuter'io telegrama praneša, jog bulgarų armija užėmė serbų pozicijas, ant Graiko—Serbijos sienos, Ghevgelei, paskutinė Serbijos geležkelio stotis, kurią lig šiol laikė talkininkai, esanti lieponose ir viskas palei kelią išdeginata ar išnaikinta.

Karės korespondentas talkininkų pusėje nurodo tarp kitko šias didžiausias kliaudes įvairių nepasisekimu, kuriuos talkininkų kariuonės nukentėjo nuo pat savo operacijų pradžios Balkanuose:

1. Expedicija pradėjo savo kelionę per vėlai. Kaitinti už tai reikia ką kitą, negu karišką vyriausybę.
2. Kariuonės talkininkų reikalams buvo per menkos, gi dėlei topografinių sanligų prirėkėjo surasti naujus būdus amunicijos prigabanimui.
3. Apsivylimas ant Graikijos.
4. Tas faktas, jog Serbijos armija atitraukė vakarop linkū Juodkalnijos, užiuot i rytus ant Salonikų, kur būtu galėjus susivienyti su talkininkais ir gauti pagelbą kareiviams, ginklais ir kitokiais karės reikmeniais iš talkininkų bazos.

Bulgarijos karės štabas sako, jog dešimties dienų operacijose ant Vardar ir Karassu fronto prieš bulgarus veikė 172.000 talkininkų kareivių (97.000 prancūzų ir 75.000 anglių) ir 810 kanuolių.

Gruodžio 12-ta diena pasikisiant Bulgarijos armijai ir tautai didelės istorijinės svarbos diena. Tą dieną bulgarai užėmė paskutinius tris likusius talkininkų rankose Macedonijos miestus — Doiran, Ghevgelei ir Struga. Paskutinės kovos prieš britus, prancūzus bei serbus įvyko netoli Doiran'o ir Ochridos ežerų. Talkininkai visur sumušė, Macedonija palikusuota. Nei vieno priešū kareivių nėra Macedonijoje po vakarykščiame prancūzų ir britų sumušimui ant dešiniojo Vardar upės kranto, jie atitraukė ant neutralės Graikų žemės. Bulgarų kariuona vijosi juos iki Graikijos rubežiaus.

Karės belaisviai vyriausia paimti iš 10 ir 22 britų divizijų, susidedančių iš 29, 30, 31, 65 ir 67 pėstininkų brigadų, kurios buvo visiškai sumuštos.

Turkai atmušti Mezopotamijoje. Londono telegramos skelbia, jog turkų atakos prieš Britanijos Mezopotamijoj armiją Kut-el-Amara'e, buvę atmuštos ir britai susidrūtinę varosi pirmyn.

Generolas Townshend raportuoja, jog 8 d. Gruodžio priešas visą dieną bombardavęs britų minėtąją poziciją. Bombardavimas iš visų pusių tęsėsi ir ant rytojaus, 10 d. Gruod. turkai išnaujo sunkiai bombardavę Kut-el-Amara ir ėmę smarkiai atakuoti šiaurinio fronto poziciją. Gi 11 d. Gruod. pasikartoję žiauriausia tarpe turkų ir britų batalija, kurioje pirmieji liko skaudžiai sumušti ir priversti atsitraukti su neapsakytai dideliais savo nuostoliais.

Prancūzų fronte, kaip telegramos iš Londono skelbia, vokiečiai pasekmingai atmušami. Netoli Messines'o angliai subombardavę ir pašmę priešū baraką su pasibaisėtinais pastariešiams nuostoliais. In pietryčius nuo Ypres, kur už angliakasykos skylę eina įtempta kova, vokiečiai paplėšė ta angliakasyklą, bet pagaliau britams pasiekė juos atmušti ir užimti tą poziciją.

Alsace, netoli Schlettstadto įvyko atakli orlaivių šaudynė, kurioje prancūzų lakūnai nugalėjo savo priešus ir vieną nutupdė žemyn. Kiti pabėgo.

Milžinas orlaivis sudegė su visais savo lakūnais. Copenhagen, 15 d. Gruod. Iš Schleswig'o atėjo žinia, jog eksplozija sunaikino milžiną orlaivį Zeppelin tipo L. 29 su visais jo 40 keleiviu. Eksplozija, sakoma, pasidariusi nuo paties orlaivio bombos plyšimo.

Iš Londono pranešama, jog panaši nelaimė atsitiko ir su Anglijos lakūnu, Kapitonu Smith, prigulnėju prie Karališkojo lakūnų korpuso. Lakstytuvas netoli Farnborough netikėtai užsidedę, ir kapitonas kol, pasiekė žemę, pats jau tapo liepona mirtina auka.

Prancūzų parlamente iškeliamą aikštėn vėl didelės suktybės. Paryžius 14 d. Gruod. Šios dienos parlamento posėdžiuose atstovas Julien-Antoine Symian užmėstino valdžiai kriminališkumą iš priežasties karės reikmenų pirkimo. Sulig to atstovo žodžių, karū ministerija naudojasi labai žemės rūšies asmenų tarpininkyste supirkimui karės reikmenų. Tie gi agentai ar tarpininkai, kurių vienatinis užsiėmimas būdavę naktiniai smaguriai, dabar tunka iš visuomenės nelaimių, turėja iš valdžios išdo, supirkinėdami karūmennei drapanas, arklius, maista. Tas tai yra, anot jo žodžių, skandalas ir net kriminalas iš administracijos pusės.

Didelės vagystės Prancijos augštų valdininkų tarpe tai ne naujiena. Nereikia iš to nei stebėtis: — kur nėra Dievo, nėra nei sauzinės.

Naujas Britanijos kariuomenės vadas. Londonas, 15 d. Gruod. Lig šiol buvęs vyriausiu Anglijos armijos Prancijoje ir Belgijoje ant sausumos komandantu, feldmaršalas Sir John French, atsisakė nuo tos sunkios nors garbingos pozicijos. Karalius, priimdamas jojo dimisiją, apdovanojo Britanijos viskonto titulu už jojo didelius ka reje nuopelnus.

Nauju komandantu paskirtas generolas, Sir Douglas

Haig, apie 54 metų amžiaus, perėjęs visus kariškus laipsnius.

800 Anglijos aristokratų užmušta. Sulig oficialės Britanijos titulu metinės apyskaitos, nuo pradžios karės žuvo 800 Anglijos aužtos kilmės vyrų, vieni ant kovos lauko, kiti nuo žaidžū apturėtų mušū laikie. Tarp tų kiltgimiu aukū randama ir karališkos giminės sanariai.

Vokiečiai išgabendavo jaunimą iš užimtų Rusijoje vietų. „Nov. Vremia“ paduoda dar šitokią žinią: Kijevan atvyko iš pagirio dvidešimt jaunų vaikūnų ir tris merginos, pabėgę iš vokiečių nelaisvės, kur jie buvo laikomi dvi savaiti. Tie jauni pabėgėliai paėma iš kaimo Sitnley, Kolkovo volost, Volyniaus gub. Jie pasakoja, kad vokiečiai ir austrai užėmę miestelį pirmiausia pasirūpino, kad nieks iš gyventojų neišbėgtų.

Sekandią dieną visiems gyventojams priskyta susirinkti ant pliaucias, kur austrai ir vokiečiai apicierai darė surašą. Jauni ir sveiki vyrai bei merginos liko surinkti ir atskira grupā ir pavesti kareivių priežiūrai. Čia juos paženklinta, nežinia kokios priežasties dėlei, tam tikrais apyrankiais, kuriuos uždėdavo ant dešinės rankos aukščiau kauliuko. Apie tokius paženklinimus pasakoja ir pabėgėliai iš Dubensko pavieto. Tada tie paženklinti žmogus tapo nuvaryti į vokiečių laukā, likusieji kaimiečiai buvo išsiuntinti austrų taisyti tiltus ir kelius. Čia tai, ašū angulų gausumui ir klampioms pelkėms 20 jaunuolių ir triems merginoms pasiekė pabėgti. Jie dasigavo miškais ir klampynėmis į bažnytkiemį Kievan, iš kur traukiny juos paėmė ir atgabeno Kievan.

Paskiausios telegramos.

— Londonas, 14 d. Gruod. Belgijos pakraščiuose du aeroplanai — vokiečių ir anglių, — besišaudydami viens kitą, abu užsidedę ir nukrito į jures. Išgelbėta vienų du anglių apicierai.

— Londonas. Vokietijos ir Austro-Vengrijos nardomosios valty's paskandino viso labo 508 talkininkų laivus. Tų laivų, kartu suėmus, įkrova apskaitoma ant 917.819 tonų.

— Paryžius, 14 d. Gruod. Iš Atenu karės korespondentas praneša, jog Juodosios jūrose, palei bulgarų portā Varna angliai paskandino vokiečių nardomąją valtį. Marmuro-gi jūrose britai subombardavo Turkijos karės laivą, skraiduolį Sultan Selim, perdirtbą iš vokiečių karės laivo Goeben.

— Londonas, 15 d. Gruod. Anglija surinko suviršum 2.000.000 rekrūtų, kuriuos išlavinus šius įvairias mūšų vietas.

— Rymas, 16 d. gruod. Italija išsodino 130.000 kareivių Albanijoje. Atakuojanti Austrijos karės laivai buvo atmušti. Bet Italijos du transporto laivai nuskandinta su 43 kareiviais.

— Austrija neprisimata ant savęs kaltės už nuskandinimą Ancona laivo ir Suv. Valstijų reikalavimų nežada išpildyti.

— Graikija atšaukė savo kariuonā iš to teritorijos sklypų kuris tiesiasi nuo Salonikų iki miestui Doiran. Macedonijoje paliekant talkininkų kontrolei tenyščias mutines.

PAKLYDELIAI

(Tas.)

7. ŽMOGUS IR GYVULYS.

Bedviai nerada nėjokio skirtumo tarpu žmogaus ir tarpu gyvulio. Jie sako, kad žmogus, arklys, avinas, paršas ir kiti esą vis te pati.

Argi teip? Argi vis ta pati? Aš arkliai važiuoju, ariu, akėju, o arklys negali važiuoti, arti, akėti manimi. Avinai są galiu kalbėti nuolupti ir kalbiniusi pasišūti, o avinas negali to padaryti su manimi. Paršas są galiu paskersti ir jo lašinius suvalgyti, o paršas nepaskers manęs. Taigi, regi Skaitytojau, kad žmogus ir gyvulus ne vis ta pati, kad yra tarpu įdviejų skirtumas — ir skirtumas labai didelis. Bet to skirtumo reikia dar įžiūrėti kitur. Mės teip ir padarysime, pajėkosime, kame jis ypatinai apsirėikia.

Teisybė, kūno reikalai yra tie patys ir pas gyvulį, ir pas žmogų. Žmogus miega ir gyvulus miega, žmogus valgo ir geria ir gyvulus ėda ir geria. Žmogus nuvargsta ir nori pasilsėti, gyvulus teip-pati. Žmogus gimsta, auga, sėsta ir miršta, gyvulus teip-pati. Daro. Aš iš to dar neišsėda, būk abu, žmogus ir gyvulus, yra vis ta pati. Kuomet abiem arčiau prisizūrėsim, atrasime begalinį skirtumą.

Jau pati kūno forma skiria žmogų nuo gyvulio. Gyvulus vaikščioja visatume ant keturių kojų, galvą palenkęs žemyn, o žmogus iš pat mažumės stiepias augštin, eina galvą pakelęs, žiūrė drašiai iš visų pusių, jaučias esąs jo karaliumi, naudojias ana valdžia, kurią gavo Rojuje ant visų sutėvimų (Gen. I, 26, 28). Dėlto graikai vadina žmogų ANTHROPOS, ką lietuviškai reikią AUGSTAZIŪRS. Žmogus vis sutėvimai būti. Beširdis vilkas, kraugeris tigras, girių kunigaikštis liūtas, neužkabjis žmogus niekaduos, negis užkūptas gisys. Visi laiko žmogus didžioje pagarbėje vien už tai, kad jis vaikščioja stačias. Visi nujaucia, kad žmogus tai jų ponas, kurio nepridera užkabinti. Žvėris, paukščiai ir visi ne dėlto gerbia žmogų, kad jis yra baigęs gimnaziją, universitetą — jie to nesurpanta, jiems žmogus mokslas ne galvoje — ale gerbia dėlto, kad tai yra žmogus, kad yra žemės karaliumis. Žvėris ir paukščiai vienodai vengia akademijos studentų ir sodžiaus mužikėlių.

Žmogus turi kalbą, o gyvulus neturi. Kalba yra tai brangiausia dovana, tik vienam žmogui suteikta, kitam niekam. Ta dovana skiria žmogų nuo visų kitų sutėvimų. Kalbai padedant, ko mės negalime išreikšti! Didį džiaugsmą, sunkų rūpestį, baisią sielvartą, išreikiame tamtikrais žodžiais. Dagi mintį, pasikelus iš dviasios dūgo, apkebiame visiems viešiai. Ir kas per liaunumas to mūsų liežuviui! Ir dviilinkas susirėcia, ir visas išsitiesia, ir prisikloja, ir augštin pasikelia, kuomet jam prisėina kalbėti. O koks žodžių įvairumas! Kas gaidos keistumas! Štai, lietuviška kalba turi bent 80.000 žodžių šakinį. Kas čia per kalbos turas, kokia begalinė žodžių krautuvi! Ir nė vieno žodio nėra bereikalo, kiekvienas nurodo kokį nors daiktą, kokį nors mišį. Žmogus savo kalba yra panašus į muzikantą, kurs vedžioja pirštus ant kančių stygų šen ir ten. Kad pirštų laiko prie stygos galo, kankėis skamba drūtai, kuomet pirštų pastūmieja arčiau vidurio, kankėis maino gaidą. Žmogus teipos mankština liežuvį ir čiapoju lipas pagal to, ką turi išartiti.

Skaitytojau! tu būsį girėdies pamokslą bažnyčioje. Tu regėjai, kaip kunigas skliaudis sakykloje, tai jis skelbia Relijijos teisybes. Jo kalba skamba, žodžiai krinta ant klausytojų galvos, atsiduria ausyse. Visi supranta. Ir jų kunigas sako? Jis pasakoja apie Dangų ir žemę, apie Dievą ir žmogų, aiškina augštesnius dalykus ir gilias paslaptis. Kalbai padedant, ambonos skelbėjas bendraujas su savo klausytojais, paskleidžia vienis visas savo mintis ir nuomones, primena, kas tikos svetio pradžioje, kas yra dabar, kas bus pasuliu. Atydią klausydamas, sakytumėi, girdi, regi, apčiuopi viską: ir Rojų, ir Adomą su Jėva, ir jų gundintoją, žaltį, ir Kainą su Abliu, ir patrijarkus, ir pranašus, ir Kristų su apaštalais, abu Instatymai: Senjį ir Naujįjį ir visus amžius. Atimk kalbą ir to viso nebebus, pasaulis liki nebylis.

O šepjau gyvenime ar kalba menkas dalykas? Netekę kalbos, kuomi išreikštume mūsų kūno ir dūšios jausmus? Kaip pasidalytume su prieteliu savo džiaugsmu, kaip pasisakytume jam savo šelvertą? Kas žinotų, kame mums skausa, kas pagelbėtų mane bėdoje, jei aš negalėčiau mano bėdas pasakyti? Tūkstantai mano kūniškį ir dvasiški reikalų yra aprūpinti vien dėlto, kad są galiu kalbėti, galu pasisakyti.

Bet ar teip yra su gyvuliais? Ar jie turi kalbą?

Gyvulius turi liežuvį ne prastesnį už žmogų, ale kalbos neturi. Jei jie ir susikalba tarpu savęs, tai susikalba nekalanėkai. Jų kalba yra bėda ir trumpa, jie niekadous nreikėti to, ką žmogus gali išreikšti. Teapasak vilkas, ar lapė pamokslą, ar pasakys? Štai, arklys turi tikti dvi gaidi, šepjau žengia o suplykęs žviegia. Jautis paprastai bliana, o pamatęs svetimus galvius baubia. Šuo loja ir staugia. Višta kadakčioja ir karkia, viščiuku šaukdamo trupina. Tai ir viskas, ką gyvuliai ir paukščiai gali pasakyti. Jei kairiure, kaip antai lakščingata, daug prigieda meliš mėnesyje, užtat paskui tyli kiauirus metus.

Žmogus turi protą, o gyvulus neturi jo, nors smagenų galvoje turi užtektinai. Gyvulus turi instinkta, kurs niekas nėra kitas, kaip vien paprotis, ar išmankštėnimas, (dresūra) nuo žmogaus igtas.

Žmogus protas yra teip platus, kaip visas pasaulis. Žmogus gali viską apsarvstyti, iširti ir numanyti, kaip padaryti. Paimsime nors darba. Protas nurodo, kaip reikia išdirbti žemę, ką kada sėti, kad užderėtų ir kad pakaktų maitinatis žiemai. Protas man pasako, koki padargą reikia įstaisyti, kad tikty mano ūkei, pasak kiet pataisyti, jei kas pagenda. Protui padedant, są išgalvoju kuomet ką pigiai pirkti, kuomet brangiai parduoti. Protas man pataria, ar leisti šmet dukteri už vyro, ar palaukti kitų metų; už kurio leisti, ar už Jurgio, ar už Jokūbo.

Gyvulus negali to viso padaryti. Jeigu ką daro, tai daro arba savo prigimtu instinktu (paprotiu), arba išmankštėnimo (dresūra).

Skalikas veja kiškį ir bevydamas pameta pėdas. Šaulys pučia ragą, šaukia skališkį šen ir skalikas bėga ant balso, kame triūbyja. Jis daro tai dėlto, kad jį žmogus išmokė teip daryti.

Paukštūnis seka tetervinukui. Priėjęs per dešimtį žingsnių staptelėja ir laukia, kuomet šaulys jam pasakys: pyf! Tada jis puola, paukštis skrenda, šūvis krinta. Paukštūnis nebūtų išgalvojęs teip pasielgti, kanc būtų pirma šaulio išmankštėnimas.

Katė tyko pelės, nekruata iš vietos, laukia kol pelė išlįs aikštėn. Tuomet tik šoka kaip žaibas ir nuvertia. Katė ne protu ištyrė, kad reikia atsargiai tykoti, ale jos instinktas (paprotis) pataria, kad

netykojusį, atvirai puldama, nieko nelaimės.

Voverytė prieina rudenu bent satkę riešutų vinkšnos ar kito medžio drevin. Tai jos žiemos sandėlis, jį maitinās tuomi ištekliu iki pavasario. Kas ją pasakė, kad bus žiema, kad reikia turėti maisto sandėlį? Bene jos protas? Ne. Tai prigimtas instinktas pamokė ją pasirūpinti apie ateitį.

Bitė neša medų ir vašką per išitās vasarą, kelia anskit, gulas vėlai, dirba nuosirdžiai, vargsta. Ar tai jį ruokoja bitininką aprūpinti savo saldumnyje? Anaipol! Ji nujaucia instinktu, kad stos šaltis, nušals visi žiedai ir, neprikrovus avilio, nebus ką valgyti, bus badas.

Rugsėjo pagalėje skrenda paukščiai svetur, jų kelionė ilga, varginga ir paojinga. Ale jie to nepaturuoja, traukia dvišakėmis eliomis pietų linkon. Dėlko? Instinktas jiems sako, kad čia pasilikti negalima, kad užklups speigai, nukris sniegas ir prisieis badu nukeipti.

Taigi, ką tik gyvuliai, žvėriukai, paukščiai, kirmelės, vabalai ir kiti daro, tai daro ne protu, bet instinktu. Tai tiesa, kaikiurių instinktas est peršėlusnis, pervirkus, kome stėbuklingas, ale jis nesuliygys su žmogus protu niekadų-niekados.

Salemonas jau patėmijo, kaip tai plačiai siekia žmogus savo protu. Jis sako: „Dievas leido man žinoti tuos daiktus, kurie yra kad žinoti, kaip stovi žemės skritulys, ir galvų galybės. (Kokia yra) Pradžia ir pabaiga, ir laikų vidury, mainos atamainų, ir permainingų. Metų bėgis ir nustatymas žvaigždžių. Žvėrių prigimtis ir bestijų pykčius, galybė vėjų ir žmonių mintis, medžių įvairybė ir šaknių spēka. Ir kanors yra paslėptas ir nežinomas, išmokau: nes visų daiktų išmokė mane darbininkė išmintis.“ (Sap. VII, 17-21.)

Ar yra pas galvijus bent kokia pažanga? Nėjokios. Kuomet žmonija pasinaudodama savo protu žengia pirmyn, visi kiti gyvi sutėvimai stovi ant vietos.

Pradėjus nuo urvinio žmogaus, kokią tai didelę atamainą regime lygšiol. Ar buvo seniau toks mokslas, tokia pramonė, tokie išdirbiniai, kaip kad yra dabar? Kas buvo anuomet susekęs, kad žemė sukals, ne saulė? Kas buvo įspėjęs, kiek yra mylii iki mėnulio, iki pačios tolimosios žvaigždės, Neptuno? Kas buvo važinėjęs ugnimi ir žaibais (elektrika)? Kas buvo skraidęs balonu padėbuisose? O telegrafas kas jis? Šiandien visi tie proto stėbukai yra mūsų nuosavybė yra žmonijos pažanga. Nukak Skaitytojau plėstant, prisizūrėti visiems žmonių prasmatnumams, pavalkiojkit po pabrūks ir krautuvas ir pripažįsti, juog žmogus tik dangun negali įlpti, o daugiau viską gali padaryti savo protu. Kad mūsų senuoliai atsikeltų iš kapu, nebeatizintų, kame esą ir ką regia.

Ar teipgi yra su gyvuliais ir žvėrimis? Ar ir pas juos yra kokia pažanga? Anaipol! Vilkas tebeplauka kumeles tokupat būdu, kaip kad pivė priės šimtą metų. Varna, raskta, bledzinga tebelipdo lizidus teip, kaip pirm pasokandos lipdė. Skruzdė teip tebebuduoja savo skruzdelynu, kaip Kristui negimus kad budavojo. Bitė irgi neprasinant nieko keisto. Kame žmonės būtų jų perkėle Varšuvos avilini, jį šiandien tebetųpūtų kiauirdurėje apusėje. Taigi nėjokios pažangos nė pas vieną.

Galv-gale žmogus skirias nuo gyvulio mintimi. Mintis (mislis) yra stačiai augsta sienu tarpu žmogaus ir tarpu gyvulio. Mintis yra vieno tik žmogaus savastis, nėjoks kitas sutėvimas jos neturi ir neturės. Mintis yra dūšios veikimas, smagenys yra tik įrankis. Smagenis galime prilygti protu vargonų. Kurį didį vargoninkas paspaudžia, tai ir atsiliepia. Kokią mintį dūšia mūsų pakisia, tokia ir apsirėikia. Kaip iš pagėduisų vargonu kad ir sau geras vargoninkas neišgaus geros gaidos, teip iš nukurpytų smagenų dūšia neiškęs svetkos minties.

Kas užbrėž rubežjį mintel? Jį laksto kur tinkama. Čia sėdiu aš grįžoje, čia žnekuos su prieteliu Amerikoje. Čia magstau, ką valgysiu, ką dirbsiu, kur eisiu, čia svajoju, kokius turtus įgyisi, kokią garbę sutiksiu. Čia keliu dukteri vestuves, čia į kūmo pakausnas rengiuos. Čia slankioju pažemias, čia skraidau padėbesiais. Kart' Danguje giedu su šventaisiais, kitar' baruos pragare su prakeiktaisiais. Niekas negali sukliudyti minties: nei giūlos vandėnymai, nei augši kalnynai, nei tvirti mūrai, nei kietos uolos, nei patygnis. Ta mintis myli, nekėnčia, trokšta laimės. Ji nėra pakakinta čia ant žemės, ji veržias augštin, kame ir yra jos galutinas tikslas, Amžinas gyvenimas. Iš to atstvirlio ir yra žmogus panašus į Dievo paveiksli, kaip tai jau buvo pasakytą šeštoje sutėvrimo dienose (Gen. I, 27).

Vis tai išleiojus, pasakyk, Melitūs Skaitytojau, kame čia yra patapybė tarpu žmogaus ir tarpu gyvulio? Ar ne tečiau yra begalinis skirtumas? Bet paklydėliams tai nerūpi, jiems rūpi bytik ginyty.

Anglas Darvinas pridėjo prie visų klaidų apie žmogų dar vieną, ir tai gan juokingą. Jis plepa, būk žmogus esąs ne sutvertas, ale išviręs į žmogų iš beždžionės (malpos). Pagal Darvino mislą prateviant buvo beždžionės. Melitūs Skaitytojau! tai ir tavo būtų buvo beždžionė. Tu paėini, ant Darvino, nuo keisto žvėriuko. Biauirus tavo metrikos.

Situose kraštuose — Aprikoje, Azijoje ir kitur — gyvena idomūs žvėriukai. Tai beždžionės (malpos). Jų yra daug rūšių, yra mažos ir didelės, yra ir labai didelės. Beždžionių vikrumas ir gabumas yra kone stėbuklingas. Jos paseka žmogų jo veiksmuose kuopkiausiais. Beždžionė paklos tau patala, atneš vandens, apus kojas, išliuos aslą, pristatys malkų virtuvei ir padarys daug kitų daiktų. Juokdariai apcierial laiko jis tankiai kalpo tarnatis. Dvaruose irgi galima matyti retkarčias beždžiones betarnaujant pomans prie stalo. Pačios didžiosios iš jų: Orangutanas ir Gorilyus bais pamėgja sėną, apsiliejusį diedų, mėgsta vaikščioti lazda pasirėmusiu. Žiūrint į juodų, sakytumėi, kad tai pasenęs muzikas, niekadous nesiprausės ir nuo kadakščiai nesiskutės.

Beždžionių privalumas ir jų į žmogų panašumas užvedė Darviną ant tako, būk žmogus paėjės nuo to jdomaus žvėriuko. Ale čia kiekvienas supras, kad ta Darvino teorija yra niekų-niekai. Jeigu tai būtų kuomet buvę, tat galėtų būti ir dabar. Tai yra, galėtų ir šią gadyne beždžionė pavirsti į žmogų. Vienok to nėra, kaip ir kituomet kad nebuvo. Nuo kol svietas pažista beždžiones, jos tebėra kokios buvusios, nepažėjęs nė žingsnio pirmyn ir nepasidarė nė vienas žmogus. Jų vikrumas ir gabumas liūdyja tiktai apie jų praklinų instinkta ir daugiau nieko.

Tie bedvievi plepalai apie išvirimą vieno sutėvimo į kita vadina EVOLUCIJA-IŠVIVYNOJIMAS. Bedvievi niekaip nedori sutikti su tuomi, kad kiekvieną menčiu Dievas sutėvė; nenori pripažinti išviso, kad Dievas būtų kanoras kada tvėręs. Jie stygauja, juog viskas išsivymojęs savaimi, be jokio Sutvertovaus. Kad tame skaitlyme ir žmogus neišėjęs iš Dievo rankų, ale išviręs į beždžionės. Tokiu būdu bedvievi padarė visus žmones beždžionės stinumis ir ainiais.

Mės, krikščionis, neprivalome stėbėtis iš tokių klaidų. Dabar virto keista gadyne, kad kiekvienas gali tauztyti kas vien patinkama.

Ar tai galas? Pagyvenę, išgirsime dar kokią šviežjį naujieną: rasi bedvievi praneš, kad pasaulis subliuro. Juk anuomt rasi visose gazetose, kad Bielio kometa perkirsianti žemės taką, susitikianti su žeme ir abi susikulsiančios. Vieni juokai! Būk kometa ir žemė tai du girtu muziku, kurjuodu negali prasilenkti ir susikliudu. Visi tie ginčai yra daromi vien tik tam, kad atstatyti Dievą nuo sutėvrimo darbo ir paniekintų jo rėdą ir Apveždą. Bėdnos ty bedvievių galvos! kiek jos privargsta begalvodoms, kaip čia nuversti pasaulio Inkūrėjį nuo vesto. Tuotarpu Inkūrėjas sėdi sau sveikas ir šypso iš nyktukų velto triušio!

8. ŽMOGAUS LIKTYNE.

(Praedestinatio.)

Žmogaus liktyne yra dvejoja. Viena yra žemiška, kita — anapus grabo. Pirmosios vardas: AŠARŲ PAKALNĖ, antrosios — AMZINASTIS. Čia tai vėl begalime susikalbėti su bedvieviais. Mės, krikščionis, pakėičiame Ašaras Dievo Apvežda, o bedvievi pakėičia tučkia kalba. Mės niekaip netikime, pagrįstjį rojų ant žemės, o jie kalba mums galvon dieną-naktį, kad rojus būsiąs, tik reikią jų klausyti ir teip daryti, kaip jie kad sako.

Tai teisybė, juog žmogus nėra gerai ant šio svieto, juog jis yra vargo pelė, ligų maissas, ale tai tinkas ne be Dievo valios. O kas tik paėina iš Dievo valios, vis tai krikščionis priima. Dievo Apvežda neklysta, visus daiktus surėdo teip, kad galv-gale išėty ant gero. Jei man yra kuomi-nors negerai, sakysime, jei aš sergu, jei aš vargą kenčiu, jei man bėda sutinka, kad aš regiu tame Dievo ranką ir manau, kad teip reikia, nors nesurpantu, ką čia Dievas ketina daryti su manimi. Dėlto dejuoju kaip beprotis, saku: Dieve! kodėl mane apleidai! O čia Dievas neapleido, bet veda mane pamėš, už rankos prie galutinio tikslo.

Skaitytojau! šį pasaka paaiškų tu bent kiek, kaip kada pietas daiktas išėina ant gero, kaip Dievo Apvežda gelbi žmogų.

Buvo šv. Martinas. Stipriai paalo ir mūsų sodžiaus ežeras apsidengė ledu. Atėjo pas mane kūmas ir kvėičia važiuoty drauge kieman. Bet aš išvakaro sunkiai apsigavų, pykau ant ligos, kame mane paguldė lovon. Likau nevažiavas. Mano kūmas iškako vienas ir ežero viduryje nuskeno lūžęs. Kane sirges ir aš būčiau prigiręs.

Antraip vertus, mės patis tankiai esame kalti mūsų netikusio liktyne. Štai mės prakišame kaikada. Prakišame dėlto, kad esame žmonės. Vienas Dievas tiktai neprakiša, nes jis atėti žinū. Beskuo yra lotyniška patarlė: HUMANUM EST ERRARE — ŽMOGUS YRA PRATĖS PRAKIŠTI.

Kentlame begalę visokų vargų, tankiausiais paėnantių iš mūsų pačių kaltybės. Kaip gyvename? Kart' neprivalome, kitar' persivalgom. Kart' persigeriame, kitar' trokštame. Kart' persimiegame, kitar' budėjime kiauŗ nakti prie kortų. Kart' persišaldome, kitar' susikaime be jokio reikalo ir pasidarome raudoni kaip virti vėrėj. Vis tai neėina ant sveikatos, vis tai tyčiomis gadiname patis savo liktyne. Jeigu čia pridėsimė degtinę, netikusį virtuve, tat pigiai suprasime, dėlko mės kentlame. Jau gudragalvis Seneka yra pasakęs, iš kur pasikelia begalinė daugybė ligų. Jis sako: „Stėbiatės iš kur tiekiai ligų, suskaičykite, kiek yra tarpu jūsų virėjų.“ Virtuvė daugiau užmuša žmonių už karę. Taigi, ne liktyne yra kalta visų mūsų vargų, ale mės patis esame kalti, kad viską apverčiame ant pikto.

Bedvieviams pilet, kodėl ne visų žmonių liktyne yra vienoda, kodėl vienas yra ponas, o kitas ubagas.

Žmogus yra Dievo leistas, kad gyventų draugijoje, kad toje draugijoje būtų prietelystė, geradarystė, bendra pagelba, kad draugijos šnaraias kitas kitam padėty ir kad tokiu būdu visi gyventų laimingai. Žmonija paneša į žiegori, kame yra pilna ratų ir ratukų, plunksnų ir plunksnelių, rodyklė, klapatė ir nuosvaros. Visi tie daiktai nėra lygūs, o vienok visi yra reikaliningi. Nukubink vieną nuosvarą, išimk vieną ratuką, žiegorius paklyks, ar ir visai sustos eėja. Šv. Povilas yra pasakęs, juog ne visi stotkai yra paskirti tam pačiam reikalui, vienas stovi ant stalo, o kitas po lovos nakties bylai. Teip yra ir su žmonėmis. Mokoalo vyras tyrinėja gamtos paslaptis, ale jis negali būti nevalgęs, jis reikalauja ūkininko, kam jau pristatyty duona. Jis reikalauja amatniko, kam jau pasiūty avalynę ir švarką. Jeigu ūkininkas pamesty plūga, kurpius yla, siuvasias adaty ir pasakytų: Mės nebedirsimė, mės norime būti mokoalo vyrais, kas išėty iš to? Žmonija pragaišty bergingt. Ta pati būtų, jei kiekvienas panorėty būti ponu. Kas tuomet bėsiūtų butas? Kas beartų? Kas karves bėmižty ir kiauiles beliuoty? Teisybė, tuomet nebė būtų ponų, ale nebė būtų nė tarnų, būtų tik visuotinė suirėty būtų tai draugijos mirtis. Taigi žmonių lygbyė yra karštagalvijų svajonė, kuri negali įvykti iki pasaulio pabaigos. Visuomet buvo ir bus turtingi ir beturčiai, meistrai ir darbininkai, mokslaviriai ir nemoklyti. Dėlko vienas yra turtingas, o kitas bėdnas, tai prigili nuo šimto priežastų, kurių aš čia neapsiimu išrokuoti. Pasakysiu tik tiek, juog vienas yra tinginis, čia yra kleidikas ar girtuoklis, trečias gimė iš bėdnų gimdytojų, kurie nieko jam nedavė. Galopai tokia yra Dievo valia, kad būčiau bernu, ne ponu, ir nieko nepatys, prisėina sutikti su tuomi, ir povisom. Anot šv. Rašto, nė žvėrlis nenūkranta ant žemės be Tėvo dangiškojo žinios. Visi mūsų plaukai ant galvos yra suskaiyti (Math. X, 29-30).

Ypatinai reikalauja žmonių lygbyė socialistai. Pagal jų nuomones nuosavybė ir priderystis privalo būti padalintos lygiai tarpu visų žmonių. Sakysime, jei aš turiu užpelnęs dešimt rublių, tat turiu atduoti penkis tam, kurs neturi. Jeigu aš turiu žemės valaką, tat reikia atduoti pusę tam, kurs jos neturi. Kad niekam nebūtų persunkuri, reikią pasidalinti darbu, reikią visiems arti, šieną piauti, griovus kasti. Tuomet būsiatė lygbyė.

Bet ar tai yra galimas daiktas? Niekadous! Norint visus sulygtinti, reikėty, kad visi būtų vienodo vikrumo ir vienodo gabumo, kad visi vienodai mylėty darbą, kad nebūtų nei silnikų (tinginių), nei švilpiky, nei palaidūnių, kad visi protas ir sveikata būtų tokiapat. Begu teip yra ant svieto? Tvirtėnis visados padarys daugiau už silpnąjį, gabesnis užpelnyšs viršaus, sukrensis vienas būdy, kaip sutrupinti darbo laiką. Pasibaigs tuomi, juog vienas bus pterėkęs, o kitas skurdės skurs.

(Pabaiga bus.)

Šis Kun. J. Geručio vienas geriausių veikalų—Paklydėliai—atspausdas knygelėse ir galima gauti prisuontus po 10c. už kiekvieną egz. Imant daugiaus nuleidžiama didelis nuosimtis.

Karo pabėgėliai.

SARATOVAS. Bendro lietuvių skaičius patirti ne- teko, nes nei mieste, nei žemumose tam tikrų užrašų tau- tomis nebuvo daroma, tik šiomis dienomis pradėta tas darbas.

Tečiau yra pabėgėliams namų, kriuose gyvena vien lietuviai. Sakysim yra vieni namai, kuriuose gyvena du- giau nei 100 vietų lietuvių. Apie šiuos namus pakalbė- siu paskiau. Visame mieste pabėgėliams bus arti 50 ben- drabučių ir, aišku, kiekvieniame bus lietuvių. Buvo nu- tarta, pasamdžius žmogų, apieiti juos visus ir, nors apla- mai, patirti, kiek išvisio yra lietuvių, bet, deja, man iš Sa- ratovo išvažiuojant su tuo žmogumi susieiti nebeteko.

Sodžiuose apgyvendinta jau 43.000 žmonių. Aišku, kad ir čia pakliuvo ne vienas lietuvis. Pabėgėliais rūpi- nasi miestai ir žemstva. Čia kad ir nėra ponašų ujimų, kaip Nižniame, tečiau šelpimo darbas tik dabar kiek tvar- kingiau pradėdamas dirbti.

Pabėgėliams pietų neverdama. Dalinama „pajokai“. Stotyje džiuruoja studentų medikų. Jų tikslas žiūrėti sveikatos. Darbo biure tarnauja vien rusai. Yra regis- tracijos ir kartu pašalpos stalas. Ten viena rusė. Per pabėgėlius apstočiusius ją užsirašyti ir gauti pinigų, pačios rašytoji ne nematyti. Sunkus vargėlis, kol patenkai prie jos. Ir apskritai lietuvių vardas visur naujai skamba; vienur jį maišo su lenku, kitur su latviu, o kairur ir vi- sai nežino.

Yra D. K. Tatjanos Komitetas. Pirmininkė vice-gu bernatorienė. Duoda pašalpų, rūbų ir t. t.

Grinkevičius pirmas pradėjo rūpintis, kad šalia len- kų, žydų, latvių, būtų ir lietuvių komitetai. Ir tie na- mai, kuriuose gyvena daugiau nei 100 lietuvių, yra Grin- kevičiaus darbas. Mat, jis yra miesto dūmos narys. Užtat, gal būti, jam ir pavyko juos išgauti. Namai dideli, erd- vūs, švarūs. Kituose miestuose ir tokius namus sugrūstū- ne 100, bet du šimtu, o galp ir dar daugiau. Išgavus iš miesto pinigų, iš lentų padarytos kaip ir lovos. Tuose namuose pabėgėliams yra duodami pietūs. Pasamdyta virėja iš gautų „pajokų“ pinigais, padedant ir kontroliuo- jant vienam, kasdien vis kitam, pabėgėliui, perka ir ver- da. „Pajokas“ tiesiai ir rankas neuodudamas. Visi paten- kinti. Tvarkos bei švarumo žiūrėti namuose yra iš pačių pabėgėlių. Apatiniame gyvenime—po ekliantais yra įta- syta tik namų valgykla, kurioje, kaip sako patys pabėgė- liai, esa „smagu valgyti“. Viena nelaimė tuo didelės še- imynos (išjus atrodo ji soti, švari, nei turtinga...)—vaikū- čiai serga. Dar Saratovau tebevažiuojant, kelyje apsiar- go vienas kitas tymas (blusinėmis), nuvažiavę į vietą ap- sargino ir sveikuosius.

Sunku mūšų žmoneliams, įbauginčiams, kas ir patar- ti; tečiau vieną moterėlę buvo nusituntusi savo vaiką li- goninėn, bet vaikas... tuoj mirė. Vadinas, ligoninėje vai- kai miršta—nebesiqtai ten. Tad paskiau nei kunigo, nei kitų žmonių neklausė. Dauguma vaikų persigo tuo- se pačiuose namuose, vienok dabar jau visi sveiksta, tai- sose ir po savaitės kitos bus visi sveiki.

Reikėtų dar vienų namų lietuvių pabėgėlių prieglau- dai arba vaikų bendrabučių ir mokyklai. Grinkevičius žada ir čia padėti. Pirmaūsisias reikalas — mokykla.

Kalbama, kad darbo biure tarnautų ir lietuvis bent vienas.

Žadama pasamdyti Grinkevičiumi padėjėjas, kurs tam tikromis valandomis būtų lietuvių Komiteto bute, eitų į stotį sutikti pabėgėlius ir it. t., žodžiu, kad būtų visai at- sidėjęs pabėgėlių darbu.

Grinkevičiaus žmona (rusė) taip-pat, kiek galėdama, darbuojasi lietuviams pabėgėliams, padėdama taisyti bendrabučius, laikyti juos švariai ir t. t.

Kol kas Saratove nėra lietuvių mokytojo, nei moky- tojos, nei vaikų bendrabučių vedėjos ar šeiminkinės. In- steigis mokyklą ir vaikų bendrabutį, jie bus reikalingi.

Kievo universitetas keliamas karo metu į Saratovą. Pirmi studentų būriai jau važiuoja. Žinoma, atsiras ir lietuvių, tada darbas bus smagiau ir lengviau dirbti.

Buvo emulkiar tariamasi apie pabėgėlių registraciją, apie sodžiuose gyvenančiųjų globojimą, apie knygyną.

Lietuviai Saratove gyvena šie: inž. Grinkevičius (M. Sergijevskaja 56—58), dvarin. Grauzinė (Dvorianskaja 89), inž. Pr. Morkonas (Niemieckaja 81), buhalt. Jon. Samulionis (Moskovskaja 27, Upravlen. Uralak—Jeleckoj žel. dor.) gmin. teisėjas Radziukynas nuo Simno (D. K. Tatjanos Komitete), kun. Caplikas (nu- važiuavo Astrachanėn ir ten gyvena).

Lenkai čia plačiai gyvena. Mokesi kiek šimtai valkai ir jau suspėjo vieną kitą li- etuviuką pritraukti, kuriuos dabar dar lengva atgauti.

Latviai gyvena sunkokai. Mano greitai laikui atidaryti mokyklą.

Kun. Potockis, lenkas; lietuviškai nemoka. Tad nors važinėti reikia kunigo lietuviu.

PENZA. Iš miesto vedamų pabėgėlių užrašų paty- riau, jog Penzos mieste lietuvių yra 50 su viršum. Norė- damas šią žinią patikrinti apėjau barakus ir surašiau lietu- vius. Nors surašinėdamas išgirdau naujų pavardžių ir kai-kurių, pirmiau užrašytų, jau nebebuvo, bet lietuvių skaičius liko tas pats, būtent 50. Iš pasikalbėjimų ir i-

vairių statistikos žinių teko patirti esant daug pabėgėlių išsiųstų į rusų sodžius. Manau, tarp jų buvo ir lietuvių. Tik nuo rugšėjo 1o dienos tegalima susekti, kur kokis (kuo pavardė ir kurios tautos) pabėgėlis išsiųtas. Bet ži- nomia, jog lietuviavį pro Penzą grįuvo kaip tik prieš rugšė- jio 18 d. Kur juos dabar besuseksi!

Penzoje oficialinė įstaiga pabėgėliams šelpti yra Vi- suomenės Komitetas. Yra lenkų komitetas, o latviams atstovauja p. Strikis. Visuomėhės Komitetas yra išsida- lijęs ir kelias tam tikras komisijas: maitinimo, butų ir kit. Nutarta, kad maitinimo komisija sudėdėtų vien iš tautų atstovų. Tad ji susidaro iš rusų, lenkų ir latvių. Maiti- nimo darbas pavestas atskiroms tautom. Butų komisi- joje nutarta ir vykdoma, kad kiekvienos tautos žmonės gyventų skirtingu, atekiruose barakuose.

Barakai—atstomi iš lentų, su tarpais, prigrūdėtais dro- žlių ir žiogsprū, bet nutarta statyti ir iš rastų. Statomos ligoninės ir skirstymo—dezinfekojios bei infekcijos bara- kai. Tam dalykui ketinama prašyti iš Vidaus reikalu ministerijos 250.000 rub.

Pabėgėliai lietuviavį lenkų komiteto ir latvių globoje. Man rūpėjo sužinoti, kiek Penzoje yra mokslo amžiaus lietuvių vaikų. Jų nedaug turėdama. Delto būtų gerai, jei čia atvažiuotų mokytoja lietuvi. Galima būtų drauge su latviais (jie irgi neturi mokyklos) išnuomoti mokyklai namai, išleisti pagiau. Tuo reikalu kalbėjau su p. Strikiu; jis pritarė man.

Lietuvių inteligentų Penzoje tėra klebonas kun. Svežda ir neseniai atvažiavęs iš Telšių kun. Povilainis.

TULA. Kelionė su pabėgėliais.

Keliant pabėgėlius iš Dvinsko į Tulą, teko juos lydėti. Kiekvienoje didelėje tolyje laukėsiu, kaip katė su pūse: tai valgio prašau, tai gydytojo įšėkiojau. Vieną vaiką sergantį rauplėmis, palikau Vitebske, kita vos gyva nu- vėžiau į Tulą. Stotyje mirė. Tuloje man bevaikšiojant ir įvairias vietas pabėgėlių reikalais, paėjo traukinys su visais mano žmonėmis. Šiaip-ne-taip pavyko sulaikyti artimiausioje nuo Tulos Prapatopovo stotyje (7 varstai) ir savo išrinktuosius žmones sugrąžinti atgal į Tulą.

Gyvenimas Tuloje. Antrą dieną gavau iš Miesto Komiteto butą, kuriame sutalpinau 65 žm., o su manim atvažiavo 95 žm. Tad likusius išdalinau po kitus butus, o tiems, kurie su mažais vaikais pasamdžiau savo piningais. Butai už vaistus brangesni. Pradžioje buvo labai sunku. Nebuvo nė su kuo pasitarti.

Kasdien vaikšiojau į stotį. Ten suradau daug lietu- vių, nežinančių, kur kreipties. Juos ištraukiau iš vargo. Apėjau visas pabėgėlių prieglaudas, kurių suradau 32. Paėmiau ir pirmiau į savo rankas ir buvusią prieglaudą su 66 žm. lietuviams. Kas diena reikia jiems dalyti pinigą gaunami iš Miesto Komiteto. Duodama po 20 kap. suaugusiems ir mažiems 10—15 kap. Kas savaitė reikia 8 kartus eiti į Miesto Komiteto paoėdžius.

Norintiems darbo gana sunku ju gauti. Kas įšėjo darbininkų, vis krepiasi į lenkų komitetą, o iš jo lietu- vaitėi ar lietuviui neuduoda geros vietos, tik išjuokia, dau- giau nieko.

Darbo su pabėgėliais yra iki karklo.

Dabar renku vaikus, kurie nori mokyties; surinkau jau 60. Bet dar daug yra nesurastų. Tarp surastųjų tik kairurie moka „10 Dievo prisiakymų“. Motinos teišina kad vaikai užmirše. Reikalinga būtų lietuvių vaikams atskirą mokyklą, kuri ruoštų juos ir pirmą išpažinti ir Ko- muniją.

Miesto Komitetas taiso rusų, latvių ir lietuvių vaikams mokyklą ir prieglaudą. Žinoma, toje mokykloje nebus žiurima, kad vaikai išmoktų poterių. Į prieglaudą buvo norima įteikti viena lietuvių mokytoja, bet ji ne- turėjo mokytojos teisių, o be teisių neprīma. Reikaling- gas ir lietuvis mokytojas, kurio reikalauja Miesto Komitetas. Lenkų Komitetas viską jau savo turi, ir lietuviams, kaip ištyriau, stačiai nieko nenori nei patarti.

Rugšėjo 27 d. Tuloje apsigyveno kunigas lietuvis. Jis jau sakė lietuviškai pamokslą. Žmonės labai džiau- giasai, kad galės bent išpažintis nueiti.

SAMARA. Pabėgėliais Samaroje rupinasi, kaip jau bu- vo rašyta „Liet. Balso“ 6 No., Katalakų Komitetas. „Jam vadovauja ir pirmininkauja kun. Lapsys, lietuvis. Jis kad ir sakosi lietuvis labai mylija, bet Komiteto pakraipa lenkiška, ir todėl pabėgėlių lietuvių tautos reikalais ne- buvo kaip reikiant aprūpinti. Liet. Draugijos Centralio- Komiteto igaliojiniai tarėsi su kunigu, bet jis pasake, tegu Lietuvių Komitetas duodas Katalakų Komitetui kas mėnuo tam tikrą pinigų sumą, o pastarasis savo nuožūra škreis juos lietuviams ir nereikia sakyti, jog esąs koks Lie- tuvių Komitetas. Nesutikdami su kun. Lapsio nuomone, igaliojiniai nutarė dirbti nepriklausomai ir neslepiant Lietuvių Komiteto vardo. Juodu išnomojė du butus: vie- ną 6 kambarių didumo mokyklai ir vaikų bendrabučiui, antrą 5 kambarių biurui, mokytojai ir kelioms intelligen- tešnėm s šeimynoms gyventi. Mokytoja pasamdyta Biliu- naitė, kuri mokytoja Salodūnos Panev. apskr. Moky- kla po kelių dienų jau atidaryta. Mokytiės užsiraše jau 50 vaikų. Mokykloje bus vietos 80 mokinių, bet, be abejo, norinčių mokyties atsiras daug daugiau. Į bendra- butį galės stoti 40—45 vaikai.

Pabėgėlių lietuvių Samaroje yra apie 1600 žm., o jos

apskirtyse apie 1400. Mieste pabėgėliai aprūpinti men- kokai: butuose labai ankštai susikimę, oras netikėję, vaikai serga kolera (taip bent paskutin. trimis dienomis buvo) ir miršta jų kas dieną po kelis, o medicinos pagul- ba nekaip organizuota. Vietos žmonės į pabėgėlius lyg šaltai žūri, sako esą tinginiai, nenori darbo dirbti. Gal, truputėlis ir yra tiesos, bet, turi but, tik del to, kad ne- buvo kas paropina jiems darbo. Po kelių dienų bus atidarytas darbo biuras, tad, reikia tikėties, samariečiai ne- bevadins pabėgėlių tinginiais.

Susivienijimas Lietuvių R. Kat. Amerikoje

Yra :- Gyvam Džiaugsmas! Sergančiam Viltis! Miršančiam Ramybė!

Tūkstančiai Lietuvių—Katalikų priguli prie šios orga- nizacijos ir tūkstančiai kas metai prisirašo naujų narių. Bet gal dar pats, gerbiamas skaitytojau, apie šią organiza- ciją nėra girdėjęs. o jei ir girdėjai, tai gal nepamastėi, kas ji yra ir delko pats nepriširaši?..

Štai kas šioji organizacija yra ir ką ji duoda:

- 1) Apsaugoja narių gyvenimą ir moka pomirtines \$150.00, \$250.00, \$500.00, \$750.00, \$1000.00.
- 2) Moka pašalpas nariams ligoniams kas savaitę po \$3.50, \$7.00, \$10.50, \$ 4.00.
- 3) Šelpia neigaliniuos narius ir našlaičius.
- 4) Skleidžia apšvieta, išleidinėja gerus raštus ir dalina nariams veltę (dovanai).
- 5) Platina dovanus, suteikiant patarimus ir nurodymus tikėjimo ir auklėjimo dvasios reikaluose.
- 6) Rūpinasi Lietuvių Tautos reikalais, remia pinigaiskai ir morališkai visokias lietuvių kultūriškas istaigas ir tt. Instojimas s. L.L.R. & A. pigus. Mėnesinė mokesčiai lengva. Noredami gauti plateanės informacijas, kreipkitės į vietines kuopas, kurios randasi kuone visur po visą Ameriką, kur tik lietuviav apsigyvene, arba tiesiai pas Centro Raštiniųką šiuo adresu:

J. S. VASILAUSKAS
112 North Greene Street Baltimore, Md.

Platinkite „Darbininką“

„DARBININKAS“ yra leidžiamas Lietuvių Darbininkų Sąjungos.

„DARBININKAS“ enia tris kartus į savaitę; utarninkals ir ketveržais—4 puslapių; subatomis—8 puslapių.

„DARBININKAS“ kaštuoja metams \$3.00; pusei metu —\$1.50.

„DARBININKAS“ už 1 dolerį eina per keturis mėnesius. „DARBININKO“ subatinį numerį galima užsisakyti skiriam.

Metams \$1.50—pusei metu—75 c. „DARBININKAS“ apsimta buti lietuvių draugijos orga- nuan.

Draugijų nariams eitų subatomis—8 puslapių—nume- ris už \$1.00 metams. Tik aalyga,—kad visi nariai būtų laikrašči ir įmoketuo po \$1.00. Mokesni galima buti su- mokėti ir kas pusmetis—po 50 centų.

Kas iš narių tokios draugijos noretų turėti visus tris savaites numrius—turėtų dar primokėti metams \$1.25. arba išvisio jam atsietų „DARBININKAS“—\$3.25.

Adresas: „DARBININKAS“
242 W. Broadway, South Boston, Mass.

DOVANOS! DOVANOS!

Dabartiniamė sunkiame laike, kada visi bėdavoja su grašiu, mes, „Zvaigždės“ platintojai, sumanė- me sumažinti savo pelną

ir duosime kiekvienam, ku- ris užsimokės prenume- ratą už „Zvaigždę“ už 1 metus laiko (\$2.00)

DOVANŲ
AUKSUOTA (Gold Rolled)

Brangų Akmenų Ražančių

Prie kurio yra ŠKAPLIERIŲ MEDALIKAS

Kas nori, kad pačiu į jo namus būtų pasiųsta tos PUIKIOS DOVANOS, prie 2 dol. privalo dar pri- dėti 15 centų persiuntimo kaštams.

Tas dovanas galima gauti „Zvaigždės“ ofisnoe:

3654 RICHMOND ST. PHILADELPHIA, PA.
416 HOOPER ST. BROOKLYN, N. Y.

Taipogi pas mūsų keliaujantį agentą, P. P. Mikalau- ka, 248 W. Fourth St., So. Boston, Mass.

lietuvių neprietelius — Korvin-Milevskis Ipolitais, pada-
vusias 1913 metais slapta prancūzų kalboje memoranda
Ryme prieš lietuvių tautiškaį kalimą: Observations sur
le conflit des langues polonaise et lithuanienne dans le
diocese de Vilna. Lietuviškai tas reiškia: patėmijimai
kaslinink kivirūn dēlei lenkų ir lietuvių kalbų Vilniaus
vyskupijoje. (Red.)

SMARGAINIAI. Pirm karo šitame miestelyje buvo
didė skuros industrija. Taigi miestas buvo vienas turin-
giausių Lietuvos miestų. Dabar Rusai jį kuone visai
sugriovė ir jo pramonę sunaikino. Daug pirm ne Vokie-
čiai užėmė miesta, Rusai uždarė visas skuros fabrikas,
o skurų išteklių gabeną Rusijos gilumon. Kada vėliau
atkakliose kovose mainėsi miesto valdytojai, miestas,
kaip pasakojo pabėgėliai, bombomis sunkiai sudaužytas.
Galiausiai Rusai, atmušti, sudėgino jį visiškai.

Atėtraukiantieji Rusai norėjo ir miestelį V., 18 km
atstu nuo Smargonų, paversti į pelenus. Bet Vokiečių
trupai visai netikėtai paėmė V. ir nedavė Rusams išpū-
dyti tą planą. Visi gyventojai buvo išbėgę į artimus
miškus, bet dabar sugrįžo. Vokiečiai, įtraukę V., ten
galėjo užsilaikyti tik trumpą laiką, nes V. keleta sa-
vaičių buvo kanunų apšaudomas. Ugnims iškilus, mies-
telis pavirto į gruvėsių kruva.

Adot „Libausche Zeitung“ gyventojai kaimo Kulma-
va žuvo išgastoję būdu. Žmonės, matydami ten savo
gyvanti pavojuje, išsikasė gilią ilgą važą kur sau ir savo
turtui įsėjojo uždingimo. Bet tas kasimas pastojai jiems
prapulimai. Nes granatomis nesilūvos daužyti, kasimas
tapo apgriautas. Trys asmenis teliko, visi kiti apkasti
gyvais.

Pabėgėliai praneša, jog keliaujant Vilnaus link mato-
ma vien sudėginti miesteliai, kuriuos atmuštieji Rusai be
pasigalėjimo pavertė pelenais. Vargai pabėgėlių yra
baisūs. Nuolat sutinki eiles anų nubiednėjusių, kūnų
ir siela sužeistųjų. Tie vargai su begalinu nusiminimu
žvelgia į nežinomąją ateitį, keikdami rusų naikinimo
troškuli.

KAIP VOKIECIAI SUVALKŲ REDIYBA VALDO.

Apie tai mums pranešama:
Vokiečiai įtaisė civilį valdymą ir Suvalkų rėdyboje,
kaip tat jau žinoma apie buvusiąją Kauno rėdybą. Civi-
lis valdymas turi uždavinį, žmonių suirusį gyvenimą
vėl atitaisyti ir patarimais bei darbais jiems padėti. Pirmi-
ninkas Suvalkų civilio valdymo yra Oberprasidialratas
von Haugvitz Jis gyvena Suvalkų mieste. Visas krās-
tas padalytas į įvairius apskrūčius, kuriems pirmininkau-
ja viršininkai. Gyventojai gali į juos kreiptis su viso-
kais reikalais. Vietovėse (gminose) tujų gerovę rūpina-
si vaitai bei jų padėėjai. Jie veikia da iš Rusų laikų,
tik Vokiečių apskrūčio viršininkai paskyrė juos išnauju.

Labai svarbus valdymo darbas — tai atitaisyti krās-
to ramybė; mat, karo laikais randaai daug valkauti,
nuo kurių, poliojos veikimui stojus, ramdieji teisingieji
žmonės turi daug nukentėti. Jiems pašalinti, arba jų
veikimui kiek susiaurinti, veikia polioja bei žandarai.
Rofo bus pačių žmonių nauda, kad jie šita sunkų val-
džios darbą kiek galint pašėps, ar tai pranešdami apie
sunkius prasikaltimus arba padėdami surasti prasikaltė-
lių poliojos valdininkams reikia ir pranešti apie kiek-
vieną mirimą laike 12 valandų.

Nesmagus gyventojams padėjimas tai gydotojų bei
aptiekių etoka. Ikišol veikuseiji gydotojai mat daugiaus-
siai apleido savo krāsā. Bet čia Vokiečių kareiviai bei
valdininkai kaip girdėties — kiek galėdami rūpinasi
spraga užkūsti.

Vokiečių kareivijos gydotojai stropiai darbuojasi.
Jiems nagelba ir keleta Rusų kareivijos gydotojų, kurie
yra pakliuvę Vokiečių nelaisvėn. Suvalkuose, Kibartuose
ir Rakiškų yra įsteigta pasikabėjimo valandos, kurias
daug žmonių lanko. Velytina gydotojų patarimus pasekti,
nes tuomi užkirstų kelią užkrečiamosioms ligoms, ku-
riomis daug miršta. Vokiečiai teikia vaistų ir medžiagos
zaisdoms aptverti. Jų gaunama visose priemonose ap-
tiekos. Kibartuose įsteigta nauja aptieka. Neuzilgo bu-
sį jų ir kitose vietose.

Prieš javus suvalant, buvo atsiradusi kelnuose apskrū-
čiuose maisto stoka. Vokiečių valdininkai ir čia pagelbė-
jo. Jie dykai padalino daug vietose bėdnuoliams maisto.
Pirkliai gali prekių užsisakyti prie apskrūčio vir-
šininko, kuris užsakymus paduoda toliau. Kainā iš kal-
no užmokėjus, prekybos pirkliams prisunėfiamos. Idant
apgynus gyventojus nuo besąžiniškų pirklių, tapo pa-
skirta tvirtos kainos už reikalingą maistą.

Beto apšėiai žmonėms bus išrūpinama proga uždar-
biauti. Vyrams bus duodama taisyti kelius arba atatin-
kamo darbo ukėje kartu su moterimis ir vaikais, kuomi
galės užsiplėnyti kiek pragyvenimui reikalinga.

Kadangi ypačiai gimdytojų kartotinai pasiguosė del-
to, kad jų kudiškai, mokslo metuose būdami be mokyklos
prieziuros galėtų ištvirkiti, tai ir mokyklos, kur tik gali-
ma buvo, vėl atvertos.

Matoma, kad viešojo gyvenimo visuose skyriuose Vo-
kiečių valdžios pasistengta rūpintis užimtojo krāsā
fabu.

LIETUVISKŲ ISDIRBINIŲ PARDAVIMAS DRESDUOSE.

Mieste Dresden yra dabar sukrauta lietuviškų audek-
lų iš Iserūdi pardavimui. Apie tai laikraštis „Dresdener
Anzeiger“ tarp kitko štai ką rašo:

Gyriui tu ebtėbinai gražių stališčių, rankšluosėdų,
visokių užkabų, audeklių moteriškiems apdarams ir t. t.
vos dar kas pridėtina. „Dabartis“

Tautų koncertas.

Spalių 3 d. Petrapilyje, naujoje Liaudies Namų salėje
buvo didelis tautų koncertas, konservatorijos direkto-
riaus Glazunovo sutaisytas pabėgėlių nauda. Dalyvavo
7 tautos tokia eile kaip čia surašyta: 1) rusai, 2) lenkai,
3) armenai, 4) žydai, 5) latviai, 6) lietuviai, 7) igau-
niai.

Koncerto programa buvo didelė ir įvairi. Buvo nori-
ma parodyti dalyvasių koncerte tautų ypatybė, kaip
jos reiškiasi tautos muzika, daina. Tad ir buvo pasirinkta
daugiausia liaudies dainos, liaudies muzika, nes liau-
dies tvarinuose yra užsilikę daugiausia tautos ypatybė.
Tie liaudies tvariniai buvo parodyti artistų muzikų pa-
dailinti. Sakysim, rusų dalyje buvo „kamarinskaja“,
„ei dubinushka uchniem“, liaudies dainos, Liadovo har-
monizotos; lenkų buvo parodyti „polonezai“ ir kitoki
dalykai; latvių — „laudes šokiai“ (muzika), dainos; ar-
menų žvdu. igauניų — tap-pat. Lietuvių buvo padainuo-
ti dvi liaudies dainelės: „vai oūtė, pūtė“ ir „ne margi sa-
kalėliai.“ Visus dalykus atliko orkestras, chorai ir so-
listai.

Kalbant apie programos naskirstymą, reikia pasakyti,
kad lietuviai buvo nuskausti. Visos tautos turėjo savo
dalyje ir dainų, ir muzikos, lietuviams teko tik dainų; be
to, ir tų pačių dainų tebuvo tik dvi, tuo tarpu kad kitos
tautos turėjo jų po kelias arba net kelioikas, padainuotų
solistų ir chorų. Tiesa, lietuvių dalis buvo atlikta artisto
K. Petrausko, kad ir nedidelė, bet atlikta gerai. Ir gali-
ma sakyti, jog gerai buvo, kad, kas buvo, buvo gerai at-
likta, negu kad būtų buvę daugiau, bet silpnai. Vis del-
to reikia pasakyti, kad lietuviai šiame tautų koncerte
buvo nusmelkti, ne kokybe, žinoma, bet kiekybe ir sau
paskirta vieta. Kitų tautų, kurios buvo prieš lietuvius,
programos buvo gana didelės. Kol jos buvo atliktos, at-
ėjo pate naktovidas, ir žmonės, pavargę beklausydami,
kol atėjo lietuvių eilė, jau buvo pradėję skirstyties. Tuo
žvilgsniu igauניams, kurie šjo po lietuvių, buvo dar blo-
giau.

Kad lietuvių programa buvo per daug trumpa, tiek
trumpa, jog, kad nebūtų buvę parašyta pogramoje lietu-
vių vardo, būtų galėję jų nieks ir nepastebėti, kad taip
buvo, buvo kalti ir koncerto organizatoriai ir stoka artin-
čių pajėgų. Visų pirma, Petrapilyje nėra nuolatino lietu-
vių choro. Čia kalti Petrapilijai lietuvių.

Ziūrint, kaip kuri tauta atliko sau paskirtą dalį, rei-
kia pasakyti, jog lietuvių dalis buvo atlikta tikrai gerai.
Liudija tat jau pats vienas artisto Kipro Petrausko var-
das. Tik reikia pažymėti, kad pasirinktosios dainelės bu-
vo gana žemos skalės, o daininko balsas ir artizmas per-
vis geriau reiškiasi augstuniuose tonuose.

Apskritai imant, visas koncertas išėjo gana šaltas. Jis
nepadarė tokio įspūdžio ir mažiau teparodė dalyvavusias
tautas, negu pirmasis tautų koncertas, buvusias, rodos,
1910 metais bajorų salėje. „Liet. Bal.“

Prenumeratoriams.

Jau baigias metai, baigias daugelio mūsų skaitytojų pre-
numeratos. Meldžiamsi, pasiskubinkite jas atnaujinti, nes
po naujų metų būsime priversti sustabdyti „Zvaigždę“
tiems, kurie neužsimokės.

Nevienus mūsų gerb. skaitytojų per laiškus išreiškia
mums savo dėkingumą už suteiktą daug idomių žinių.
Ateinanti meta „Zvaigždę“ stengsimės dar labiau paįvai-
rinti, ypač pašvėsdami daugiau vietos darbo skyriui. Tad
patariame nesivėluoti su užsakymu kitiems metams
„Zvaigždės“, nes dabar užsimokant dar galima gauti ir
gražią dovaną — brangų rašančių, kuris kiekvienam ka-
taliukui yra reikalingas ir pageidaujamas.

Padėkavonės „Zvaigždės“ redakcijai.

Čia talpiname porą iš daugialio mūsų prisūtų ir siun-
čiamų padėkavonių už apturėtus rašančius, kuriuos du-
dame savo skaitytojams, užsimokėjusiems už „Zvaigždę“
\$2.15.

Gerbiamoji Redakcija! Skubiniu Tamstoms išreikšti
savo didelę padėką už prisuntimą taip gražaus ir bran-
gaus rašančia \$2.15 prenumeratą už „Zvaigždę“. Bet
aš jau neatidaviau, tuoj naušiu pas mus kleboną papra-
šyt, kad pašventintų ir dabar nešioju ant kaklo iš bai-
mės, kad neprapuldysiu. Kiekvieną kartą kalbėdamas

rašančių atsimisju „Zvaigždės“ redakcijai, ir bent po F
Sveika Marija paukosiu josios intencijai.

Su pagarbą

M. Dr—nas, Roxbury, Mass.

Niekad nesitikėjau apturėti taip gražią už „Zvaig-
ždės“ prenumeratą 1916 metų dovaną, kaip toji, kurią
šiandien gavau.—t. y. brangių akmenų pauksuotą rašan-
čių. Sirdingai dėkoju ir linkiu kądidžiausio pasisekimo
visai „Zvaigždės“ išleistuvei.

Jieva P—tė, Rochester, N. Y.

SKUBINKITĖS UZSISAKYTI METRAŠTĮ (KALENDURIŲ) 1916 m.!

L. R. K. Spaudos Draugija išleido didelį 450 puslapių,
graių apie 150 fotografijų papuoštą Metrašti. Jame rasī
aprašymą didžiausių Amerikos Susivienijimų, lietuvių
parapijų, įstaigų; rasī išimtas iš astronomijos, geografijos,
statistikos; rasī fotografijas susivienijimų, draugijų, pa-
vienių žmonių teipgi bažnyčių.

Toks Metraštis bus papuošimū knygyņu „graiži atmi-
nimu kiekvienam žmogui.

Tokio gražaus Kalendoriaus dar neturėjoms nei Lietu-
voje nei čia — Amerike.

Jau turime užsakyti 3.000 ekzempliųjų Metraščio.
Kaina vieno ekzemplioriaus 75 c. imant ne mažiau kaip
10 ekz., kiekvienas atsieina po 50 c.

Pingus galima siųsti čekiais, ar money orderiais, arba
parašyti laiške, kad atsūtų su sudėtu mokesčiu.

Adresas orderiams:

Rev. V. Kulikauskas,

1631 W. North Ave.,

Chicago, Ill.

Profesorius S. Rakauskas

Pabaigęs muzikos konservatoriją New York'o mieste,
duoda smuiko keltybas (ant pijano, smuiko ir visų pu-
čiamų instrumentų) savo rezidencijoje. Išimtinuose
atsitikuose gali atsilankyti į mokinių namus ir ten
duoti reikalaujamas keltybas.

Kreipkitės asmeniškai arba per laiškus šiuo adresu:

PROF. S. RAKAUSKAS,
94 Clinton Ave., Maspeth, L. I., N. Y.

Sios gadynes sviesa.

Nekurie žmonės dar po šiai
dien naudoja žvakius arba ke-
rosino žiburius vien tik delto,
kad negali nusikratyti seno
papročio. Turime visi prisi-
pratyti prie elektrikosšviesos—
ji užėdys mums išlaidas ir
sveikatą, pailgis mūsų gyvenim-
ą ir pataisys upą. Dabartinė
žmonių karta negali pasiganė-
dinti senovės bdnais.

Rašyk mums dėl įtaisy-
mo elektrikinės šviesos
kainos, ar atėik pats į
artimiausią tos kompani-
jos ofisą.

THE PHILADELPHIA
ELECTRIC COMPANY

Ramybės laike.

Trinerio kalendoriuje 1916 metui yra puikus paveiks-
lai gamtos turtų ir gerbuvio ramybės laikais, siuntimo
vandeniu ir sausmiu į pasaulės prekyvietes tokės vai-
siu, ir laimingo gyvenimo. Kas nor apturēt tokį kalen-
doriu, teprisiunčia 10 c. adresuodamas: Mr. Joseph Tri-
ner 1833—1839 S. Ashland ave. Chicago, Ill.

PAJIEŠKOJIMAS.

Aš Adolfas Liktaras pajieškau Ignaco Knizikauco ar-
ba Grāsės Knizikauckienės, Kauno gubernijos, Panevėžio
miesto, gatvės Formas. Pirmą gyveno New Yorke dabar
nežinau kur. Turiu didelį reikalą. Kas žino prašan ma-
pranešti, būsiu labai dėkingas su dideliu gastiūnu. Po ši-
tuo adresu: Adolf Liktaras, 68 Selom St., Portland, Me-

DEGTUKU SKRYNIOS PASLAPTIS.

Kopenhagen. 10 lapkričio diena. „Rieš“ skelbia, kad i Petrapilė iš Stokholmo per Karungi atgabenta didi skrynia pilna švediškių degtuku. Netikėtai pasirodė, kad ta skrynia turi dvižubą dugną ir dvigubus kraštus, kurių tarpe buvo daugybę pašaukimų, paskirtų Petrapilėi ir Maskvai. Vieni buvo be parašu, kiti su parašais buvusiujų dumos atstovų. Jie reikalauja greitos taikos ir paliovimo žmonių žudymo. Rusų kareivijos vadovai masiškai išbarama ir gyventojai raginama valdžios popierias parduoti ir pinigais atsitiinti iš banku, idant veikiau įvyktu taika.

Šelpkime nukentėjusius nuo karės mūsų tautiečius Lietuvoje, aukodami nors po mažą savo uždario dalelę!

Paskelbimas. Po ligai.

Neseniai mes gavome tokį laiška. „Kaip žinote, aš klausiau jus kur galima nusipirkti Trinerio Amerikoniško Elixiro iš Kartaus vynu. Tuoj po tam Mr. J. Hrabak jo paristraukė ir dabar aš jį nuo ju perku. Tai išties gera gyduole. Be jos, po taip sunkiai vidurių ligai nuo kurios sunkiai kentėjau vargiai galėčiau šiandien vaikščioti, nes buvau taip silpnas, kaip ką tik užgimes kūdikis. Mrs. Agnes Dobias, Maynard'e Ohio.“ Nusilpimuse po sunkiai ligai, Trinerio Amerikoniškas Elixiras iš Kartaus vynu visada buvo pasekminga kaip viena geriausių gyduoliu. Ji neleidžia apsunskinti žarnoms, bet užlaiko jas švaroje ir sustiprina. Ligoje pasirašinančiose nuo užkietėjimo ar kuno nusilpime turite pastikėt tiems vaistams. Aptiekose. Jos. Triner, Išdirbėjas, 1833-1839 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

Jei reikalauj gyduolės kunui ištrinti saugėlos ar neraišios skaudėjimuse, ištinimuse, itempimuse, raumenų silpnume, pasirink Trinerio Linimentą. Kaina 25 ir 50c. per pačta 35 ir 60c.

Jei trokšti apšvietos

ir sveiko maisto savo protui, tai skaityk dvisavattini ilustruota jaunimo laikraštį

„VYTIS“ yra vienatinis ir pirmtinis jaunimo laikraštis Amerikoje. „VYTYJE“ telpa geriausi raštai mūsų jaunų rašytoju, literatu ir sudentu. „VYTYJE“ rasi žinučių iš Amerikos, bei Lietuvos jaunuo-menės gyvenimo. „VYTI“ leidžiamas tautiskaj—katalikiškoje dvasioje. „VYTI“ leidžia Lietuvos Vyčių jaunimo organizacija. Metam „VYTIS“ kanoja \$1.50, pusmetimui .75c. 3. Vyčių organizacijos siariams „VYTIS“ siunčiamas už mėnesines mokesias. Prisiuok savo antrašči ir už 2 c. ženkleli, o viena numeri pažūrėjimui prisiuome veltui. Visais reikalais kreipkities: „VYTIS“ Chicago, Ill.

Prie išsinarinimo ir įsijovimui Tuojau įtrink Doro Richterio PAIN-EXPELLER šieno 50 metų nesudavėjantis ir letvynikių numylėtas naminis budas „IKARA“ šie ir 50c. butelikas visose aptiekose arba tiesiai nuo P. AD. SCHMITZ & CO. 24-26 Washington Street, New York, N. Y.

Prenumeratoriams Kurių prenumeratos laikas pasibaigė, teiksitis neivėluoti ją atnaujinti, kad nereiktų sustoti laikraščio siuntus. Užsimokėjusiesiems škalno už metus, duodame pasirinkti iš mūsų katalogo už 1 doleri knygu dovanai. Užsimokantieji už 3 metus (\$4.25) gauna dykai Gve gimus šventųjų drūtais au-dkelo aparais.

„Pranešu

gerb. visuomenei, kad „Amerikos Pranašas“ ISPRANA-SAVO „Zvirbli“, nauja, vienatini visoj, Amerikoje“ juokū ir satyros mėnesini laikraštį, kure nuo spalio mėnesio 1915 m. jau pradėjo skrajot „Zvirblis“ visiems Lietuviams bei lietuvaitėms DIDZIAI REIKALINGAS ir LABAI NAUDINGAS. Už išties metus prekiuoja Tik vienas doleris. Reikalinti agentai, kurie nuo kiekvieno dolerio gaus po 25 centus, o už kožna šimta surastų metiniu prenumeratorių gaus DOVANU, po 5 dol. Jeigu norite naudingai praleisti liuosą laiką ir širdingai pasijuokti, tuojau pakvieskite į savo namus „Zvirbli“.— Su pagarba ONA YANUSYTE—leidėja.

Adresas: Box 576, FOREST, CITY, PA.

DELEI GEROS ŠVIESOS PIRKITE GERIAUSI ALIEJU Norėdami didelės, aiškios ir šviesios šviesos be dumų ar smirdėjimo, dabokite kad parduėjas duotu jums

Rayo Oil

Reikalaukite tikrai Rayo. Kitokio neprimkite. Rayo aliejus yra baltas kaip vanduo, tyras nuo visų nečyatu mų ir visai nepavojingas. Jūsų lempa nepriavels suodžių ir nesimirdės pripilant lempą su Rayo aliejumi. Visi geriausi štorai Pensylvanijoje ir Delaware parduoda Rayo aliejų—žibak. Atminkite vardą—Rayo.

THE ATLANTIC REFINING CO. Everywhere in Pennsylvania and Delaware

Advertisement for A. Strupas featuring a medal and text: PRANEŠIMAS. Draugijoms Kuopoms ir Klubams! BAY SIDE P.C. PRESIDENT. A. Strupas NOVELTY MANUFACTURER 123 Ferry St., Cor. Madison St., NEWARK, N. J.

IZIDORIAUS NAUSIEDO

Didžiausias Lietuviškas Pinigų Siuntimo

Bankinis Kontoras

917 - 33-rd St., Chicago, Ill.

Tel. Yards 2705

Parduodame laivakortes ant visokių linijų į krajų ir iš krajaus.

Siunčiame pinigūs į visas dalis svieto greičiau ir pigiau, už visus kitus agentus Amerikoje.

Užlaikome didžiausias krautuve vyriški drabužių, ževyryki ir skrybėlių; turime didelį departamentą aukainių daiktų; laikrodėlių, žiedų, splykių, ir tt. Druage užlaikome didelį skyrių visokių knygų; maldaknygių, istorijų, poezijų ir tt. Norėdamas ką pirkti pirmiausia atėik pas mus, o būsi užgandintas.

Jei UŽGANEDYSIM — pasakyk kitiems. Jei NEUŽGANEDYSIM — pasakyk mums.

F. R. BOGDAN

bažnyt. paveikslų tepliorius - artistas

Malevoja paveikslus altoriams, taipogi artistiška dekoruoja viduri bažnyčių.

Darbas gvarantuos.

F. R. Bogdan

162 Washington Ave., Newark, New Jersey

IŠ KELIONĖS PO EUROPA IR AZIJA

Ta knyga yra tai

Didžiausias savo rušies veikalas, parašyta „Zvaigždės“ redaktorės J. Pranašintės. Knyga turi apie 380 puslapių ir papuošta 102 iliustracijomis (paveikslais).

Indomus toje knygoje aprašymai Prancijos, Belgijos ir Vokietijos žemių, kur dabar verda Europėjška karė. Tie aprašymai papuošti daugeliu iliustracijų.

Bet indomiausias beabejo yra aprašymai spudžių iš Tėvynės ir iš senovės Lietuvos žemių, kuriuos vienok viršija aprašymai Vidurinės Azijos, Kaspijos ir Kaukazo žemių ir anų žmonių. Nemažias idomus aprašymai abiejų Rusijos sostinių, Maskvos ir Peterburgo, su paminėjimu lietuvių naujokynių istorijos tose vietose.

Knygos kaina . . . . . 2 dol. Audeklo aparais . . . . . 2.25 Skūros aparais su paukuotais kraštais . . . 3.50

Ta knyga turi būti papuošimu kiekvieno lietuvių namo.

Galima gauti "Zv." Knygyne

Telephone 2718-M Market

M. AKIALIS

Lietuvis Graborius

146 Adams St. Kampas Lafayette St. Newark, N. J.

Parsamdo automobilius ir karias visokiose progose

\$500.00 NEBUVES PASIULYMAS == 500.00 ATLYGINIMO DYKAI!

\$500.00 duosim dovanų kiekvienam, kuris prirodys, jogei kiti, prieš mūsų nebūvusį pasiulyma, parduavinėjo ant 21 akmenio 14 K Gold Filled ant 20 metų Garantuotą Laikrodėlių pigiau, negu \$500.00 grynais pinigais už tai. O idant mūsų ant 21 akmenio 14 K Gold Filled Laikrodėliu, Garantuotus ant 20 metų, kuolaioaiečiai praplantinti, darome dar nebuvusį pasiulyma, nes parduodam tuos branzius laikrodėlius tik už \$6.75 ir prie kiekvieno laikrodėlio 31 augščiau patalpinta prezenta duodame visai Dykai. Taigi kas mums prisiuok savo tikrą adresą ykiau su šiuo apskelbimu ir 25 centus pradotko stampomis arba kvoteri, tai mes išsiuosim jam tuojau ant 21 akmenio 14K Gold Filled Laikrodėli, Garantuotą ant 20 metų, su geriausiu tos rušies mechanizmu pasaulyj, ir prie kiekvieno laikrodėlio duosim augščiau parodytą 31 prezenta visai Dykai, kaip sekta: Retėžėli su kabluku, Žieda, Pypkė, Branzalieta, (miniature) Branzalieta su laikrodėliu. Šeta spinu su 33 cal. (model) Revolveri, Britva, Armonika, Kryžiuka, Veidrodėli su 3 prietaisais, Peiluka, Dirza, inportnois atdara (model) Laikrodėli. Durkla, skūrinį tabaku Krepšeli, nikelinę Dėžutę del degtuku, (miniature) Būdikla-laikrodėli, Sirdžiuke su retėžėliu, (miniature) Židrona. Kada atneš tu į namus laikrodėli ir prezenta—ir bėsi užgandintas, tai užsimokėsi likuosis \$6.60, taipgi 30 centų už prezentų persiuntimo išlaidas. Jeigu nebūtum užgandintas, tai neprimk, o mes sugrąžinsim tau 25 centus pradotko. Apart to primenam, kad mūsų laikrodėliai yra ant 21 akmenio 14K Gold Filled G. Garantuoti ant 20 metų, ir mes laike tu 20 metų mūsų laikrodėlius pataisom arba apmainom ant kitų visai Dykai, prisifutus mums tik 25 centus ant persiuntimo išlaidu. Taigi, pirkdamas iš mūsų laikrodėli visiška nieko nerizikuojai. Iš Kanados visus pinigūse reikia prisiuoti iškauno. Adresuok aiškiai taip: UNITED COMMERCIAL COMPANY, Knickerbocker Bldg. Dept. 187 (Fifth Ave.) NEW YORK, N. Y.

Nauja Knygelė.

Visame pasaulyje garsį Belgų Kardinolo Mercier gromata apie „Tikrą Patrijotizmą ir Išlaikymą“ atspausdinta knygutės formoje (su Kardinolo paveikslu), gaunama „Zv.“ redakcijoje (3654 Richmond St., Philadelphia, Pa., ir 416 Hooper St., (ties Grand St. Extension) Brooklyn, N. Y. Kaina tik 5c., 12 egzempliorių už 40c., 50 egz. už \$1.50, 100 egz. už \$2.50.

Adresuokite:

„Žvaigždė“

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.
arba
416 Hooper St. Brooklyn, N. Y.

„Pažanga“

Literatūros, Mokslo, Politikos ir Visuomenės mėnesinis žurnalas.

„PAZANGA“ leidžia tautiškai krikščioniškojo pakraipovje.
„PAZANGOJ“ nuolatai vedami šie skyriai: a) Politikos ir Visuomenės Dirva kitur ir pas mus. b) Krisiai c) Invarius Straipsniai. d) Mokslas ir Išradimai. e) Literatūra ir Dailė. f) Bibliografija ir Kritika. g) Lietuvių Spaudos Apžvalga. h) Juokai ir Satyra.
„PAZANGAI“ sandarbininkauja žymiausieji kaip Amerikos taip ir Europos literatūrai, publicistai, visuomenės veikėjai, įvairių mokslų žinovai ir tyrinėtojai.
„PAZANGOJ“ talpinamos iliustracijos ir karikatūros.
„PAZANGA“ yra 48 puslapių didelio formato.
„PAZANGA“, metams kainuoja tik \$3.00. Pusei metų \$1.50. Pavieniai numeriai 25c.
„PAZANGA“ galima gauti visuose knygynuose ir pas laikraščių pardavinėtojus.
Priešaisk 25c. krasos ženkleliais, o gausi viena numerį pažūrėjimui.
Adresuokite:
„PAZANGA“, 1800 W. 46th st., Chicago, Ill.

Antanas J Kazlauskas

Dailydė ir Kontraktorius

Stato ir taiso namus, bažnyčias ir tt.

Specijalistas Altiorių, Spaviednių ir Ambonų dirbime ir Olišų įrengime.

Apskaitymai už darbų išsiunčiami pareikalavus.

957 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Algimantas

arba Lietuviai XIII šimtmetyje.

Parašė DR. V. PIETARIS.

Vienu puikiausių lietuvių kalboje istoriška apyknė, 5-še tomuose

Kaina atskiro tomo 50c.
Visi 5 tomai sykiu 82.50

„Žvaigždė“

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

Geriausias būdas dėl itinimo

Neturi slogunų nei viename name
Duo Richterio
PAIN-EXPELLER

Jau nuo 50 metų yra vienas iš nuvylietų naminių būdų pas lėtinikus ir visame pasaulyje.
Tikras tikrai su pažymėta marke
„IKARA“
25c. ir 50c. butelukai visose apšvietose arba
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York, N. Y.

Lietuvis Dakteras
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Valandos { 9-11 A. M.
                  { 3-4 P. M.
                  { 7-8 P. M.
Nedėliomis, { 9-11 A. M.
                  { 1-4 P. M.
Telefonas, Dickinson 305 Y.

Prisiuskit
Prenumeratą už
„Žvaigždę“.

JOS. BARNATH

Didžiausia Masdeth'e Krautuvė

Drapanų, Apautuvų, Meblių (Fornių)

153 Perry Avenue, Maspeth, L. I., N. Y.

Father's Di Ielsi -- Kosulio Gyduolė

yra geriausias vaistas nuo kosulio, šalčio, whooping kosulio, astmos ir kitų ligų turinčių susirūšimą su plaučiais.
Maineriai, kankinami Mainų Dulkių, Parako dūmų ir Astmos aptuėrės pagelbą vartodami Fithor Dilelsio Kosulio Gyduolę. Turi pagyrimus nuo patyrusių mainerių, kaip geriausias vaistas visokiuose atsitiki muose.
PARSIDUODA VISOSE AP-TIEKOSE.
Kaina, 35c, 65c, \$1.00
Rekomenduojame taipogi

Father Di Ielsi's Grumuliavimui Tonikas, pagerina grumuliavimą, kraują padaro turtingą ir paaikina nemalonų kvapą. Kaina 60 centų.

Father Di Ielsi's 402 Liniment.

yra kiriamas nuo reumatizmo, neuralgijos, nikstelėjimų štesnu, ištėnimų, galvos skaudėjimo ir t. t. Kaina 25 c.
REV. MICHAEL DI IELSI' 402 Division Str. Camden, N. J.

Telefonas L. D. 4035 Market.

Vlodo A. Leščinsko

Lietuviška APTIEKA

315 Walnut St. Cor. Adams St. Newark, N. J.

Sykiu čia įsteigta

Rejentališkas, Apdraudimo, Pinigų Siuntimo Biuras.

Čia užtvirtinami visokios rūšies dokumentai: davier nastys, kontraktai, afidevitalai, padaromi pirkimo ir pardavimo popieriai ir tt.

Suteikiami patarimai visokiuose reikaluose.

Didžiausia Krautuvė

Visokios (taipos lietuviškų ir lenkiškų knygų, aukštinų, sidabrinų ir auksožalių knygelių, taip pat visokių religinių daiktų. Kas nori persitikrinti, tegul prisiduria 10c. stampomai, o aplaiks mano didelį katalogą, kokio nė vienas iš lietuvių iki šiol neturėjo.
Kas užsirašė pas mane „Žvaigždę“, tas gaus knygą „Basanavi žiaus pasakos“ vertės \$1.50, arba bykokią iš mano katalogo knygų, vertės 1 dol., dovanai. Visų senas pažįstamas

Povilas P. Mikalauskas,

248 W. Fourth St., So. Boston, Mass.

Mato Miluko SPAUSTUVĖ

Atlieka įvairiausių spaudos darbus.

Apskaitymai už darbą suteikiami taipogi per laiškus ant kiekvieno pareikalavimo.

Sykiu čia įsteigta

„Žvaigždės“ Skyrius

kuriame galima atlikti visokius reikalus, paduoti apskelbimus, užsisakyti laikraštį ir t. t.

416 Hooper St., Brooklyn, Y. N.
Kur sueina Grand St. ir Grand St. Extension.
(Arti Union Ave.)

Draugiju atidai

Viską ko organizacijos reikalauje no mažiausio ir pigiausio ženklelio iki puošiausios Karūnos arba Vėliavos.

Nuo menkiausio guzikuko iki Puiklausio aukštinio medallo. Visą atliekame pigel ir gerai, ir jau užganėdinom tūkstančius draugijų.

Naujos draugijos reikalaukit samplitu, o senos pasiūskit savo viena seną ženklelį arba šarą, o mes ant paskirto laiko darbą atliksime.
VISUOMET SU PATARNAVIMU.

M. A. NORKUNAS,

166 Melrose Str. Montello, Mass.

J. P. BUDGINAS BANKINIS KONTORAS

Siunčia Pinigus į visus kraštus svieto greitai ir pigiai. Parluoda Laivakortes ant greičiausių laivų; Išmalo Pinigus visų kraštų svieto, kaip tai: rublius, markius, kronus, dolerius ir tt. Apsaugoja daiktus ir budinkus nuo ugnies. Užlaiko Krautuve Knygų, Popierų, Abrozų ir kitokių bažnytinių daiktų. Pas galima užsirašyti laikraštį „Žvaigždę“. Ateikite persitikrinti

4549 So. Hermitage Ave., CHICAGO, ILL.

DOMIN. BRAZINSKAS

Visoje Elizabeth'o apylinkėje gerai žinomas

LIETUVIS GRAGORIUS

79-81 Wall Street Elizabethport, N. J.

Pasamdo vežimus ir automobilius
Pasivažinėjimui
Veselijoms
Krikštynoms
ir t. t.
Patarinamas visiem be skirtumo
Sąžiningas
Užganėdinantis
Greitas
Ir Pigus
LIETUVIAI, VISUOMET KREIPKITES PRIE SAVIŠKIO!

Jau eina naujas laikraštis, seniai amerikiečių lietuvių laukiamas

„TIKYBA IR DORA“.

Jis rašo apie naujus amerikiečiams dalykus, aiškina tikėjimo klausimus, atako į visokius užsiūpindėjimus ant Katalikų Bažnyčios, paduoda gražių žmogus apysakų — trumpai sakant —

rupinasi žmogaus dvasios lavinimui.

Laikraštis eina du kartu į mėnesį.

Kaina: 75 c. metams.

Kas atsitys savo adresu, gaus vieną numerį dykai. Redakcijos adresas:

1644 Wabansia ave., Chicago, Ill.

Kun. J. Zebrio (Debesylo) veikalėliai: APIE SOCIA-LISTU MEILE ir APIE SOCIA-LISTU LIUOSYBE — labai naudingi ir smagus skaitimėliai. Patartina visiems lietuviams, kurie da tų knygelę neskaitė, pasirūpinti kaveikliaus jās ir savo namus parsisiųzdinti iš „Žvaigždės“ knygyno:

3654 Richmond str Philadelphia, Pa.

Katalogas Knygų

Kun. A. Miluko išleisti

- Apeigos Rymo katalikų Bažnyčios. Lenkiškai parašė kun. J. Lunkevičius. Vertė Gerutis. Antra laida. Shenandoah, Pa., 188 pusl. 60
- Antanukas. Apsaka B. Pruso. Vertė Selimas. Antra laida. Shenandoah, Pa., 40 pusl. 15
- Bajorų Vuošvis. Apsaka iš lietuvių gyvenimo. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa., 63 pusl. 15
- Biurokratai. Apsaka iš paskutinių atsitikimų Lietuvoje. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa., 79 pusl. 25
- Gyvačių Karalius ir kitos apysakėlės. Parašė Ksaveras Vanagėlis. Shenandoah, Pa., 81 pusl. 10
- Iš daktaro pasakojimų. Rudens diena. Sulaukė. Parašė Satrijos Ragana. Shenandoah, Pa., 69 pusl. 25
- Išvakarės gret Lemano ežero. Parašė kun. M. Moranckis. Vertė Gerutis. Shenandoah, Pa., 173 pusl. 75
- Kova ties Zalgiriais. Istoriska drama keturiuose aktuose. Parašė Savasis (Dr. V. Pietaris) Shenandoah, Pa., 31 pusl. 25
- Kunigo gimine. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 68 pusl. 20
- Kaip Elizutė praleido šv. Jono dieną. Parašė P. D. Shenandoah, Pa., 63 pusl. 20
- Krasauninkas—Laižybos—Dievo žmonės. Parašė Ksaveras Vanagėlis. Philadelphia, Pa., 28 pusl. 10
- Kardinolo Mercier gromata apie Patrijotizmą ir išlaikymą 5
- Kun. Dr. M. Gustaitis, Du laišku iš Kelionės 5
- Kun. Dr. M. Gustaitis 5
- Laisvės Metu. Apsaka iš paskutinių atsitikimų. Parašė Antanas. Seinai, 1908 m. 187 pusl. 75
- Lietuviškas Albumas. Dalis I. Istoriskos ir šiaipjau Lietuvos vietos. Parengė ir išleido kun. A. Milukas Shenandoah, Pa., 75
- Lietuviškas Albumas. Dalis II ir III. Lietuviškas raštininkai, žymiausi vyrai ir tyla. Parengė ir išleido kun. A. Milukas 1.50
- Lietuviškos Pasakos. Spaudon parengė Dr. J. Basanavičius. Didelio formato knyga, 262 pusl. 1.50
- Laiškai iš Kelionės po Palestiną. Kaštais kun. Antano Miluko. Shenandoah, Pa., 94 pusl. 50
- Moterystė ir šeimyna. Iš vokiškos kalbos vertė J. Gerutis. Philadelphia, Pa., 41 pusl. 50
- Mūsų Socialistai. Apsaka iš paskiausių Lietuvoje atsitikimų. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa., 67 pusl. 15
- Melagių Dėdė. Vaizdelis iš Dzūkų gyvenimo. Parašė Ksaveras Vanagėlis. Shenandoah, Pa., 27 pusl. 10
- Mūsų Išganytojas Jezus Kristus gyvenimas. Naujas pataisytas išleidimas. Shenandoah, Pa., 209 pusl., su paveikslais, 75
- Nekaltybė. Iš vokiško vertė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 89 pusl. 25
- Pamokslai be kunigo. Pamokslai ir evangelija kiekvienam nedėdieniui. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 214 pusl. 1.00
- Pasakyk Matušeii. Agnieška, Ant Garlaivio. Trijs Satrijos Raganos apysakėlės. 15
- Pradžią ir išsiplėtimas Katalikų Tikėjimo. Parašė Vyskupas M. Valančius. Reikalingiausia kiekvienam lietuviui-katalikui knyga. Shenandoah, Pa., 235 pusl. 1.00
- Paklydėliai. Kun. J. Geručio. Antras leidimas. „Žvaigždės“ skyriaus, 416 Hooper Str., Brooklyn, N. Y. 10
- Algimantas arba Lietuvių 18-ame šimtmetyje. Istoriska apysaka. Parašė Dr. V. Pietaris. Penki tomai. Shenandoah, Pa., 488 pusl. 2.50
- Anima Vilis. Marės Radzevičiūtės anpsaka. Jono Montvilos vertimas. Antra laida. Shenandoah, Pa., 162 pusl. 75
- Fabiolė arba Bažnyčia Katakumbose. Kardinolo Wiseman'o. Vertė Vytautas. Shenandoah, Pa., 354 pusl. 1.00
- Iš kelionės po Europą ir Aziją. Parašė Pranciškus Julė. Philadelphia, Pa., 380 pusl., 102 iliustracijos (paveikslai); 2.00
- Audeklo apdarais 2.25
- Skuros apdarais, paauskuotais kraštais 3.50
- Ne Mieste Laimė. Prancūziškai parašė Pierre L'Ermitte. Lietuviškai vertė Pranciškus Julė. Shenandoah, Pa., 206 pusl. 1.00
- Siapas ir anapus grabo. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 210 pusl. 50
- Sodžionių Teologija. Parašė J. Gerutis. Gražiausia lietuviška kalba šioje knygoje išdėstyta visos Katalikų Teologijos mokslas. Shenandoah, Pa., 385 pusl. 1.00
- Sventųjų Gyvenimai. Skaitymai kiekvienam metui dienai. Su paveikslais. Spaudon parengė kun. A. Milukas. Visi keturi tomai 3.00
- Drautais audeklo apdarais 3.50
- Skuros apdarais, paauskuotais kraštais 5.00
- Vaišalių Eilės. Su velionio plačia bijografija ir paveikslu. Philadelphia, Pa., 1912. 157 pusl. 75

- Našlaičiai. Likimas tuos šeimynos. Vertė P. Str. Shenandoah, Pa., 81 pusl. 15
  - Pikta Dvasia. Latviškai parašė Rudolfas Blaumanis. Lietuviškai vertė Ildargas. Shenandoah, Pa., 72 pusl. 25
  - Patrimo Laiškai. Parašė K. A. K. Kun. A. Miluko leidimas. „Žvaigždės“ Spausuvėje. Shenandoah, Pa., 1907 m. 60
  - Sneiskaldėliai. Vaizdelis iš mūsų sodiečių gyvenimo. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 62 pusl. 20
  - Socialistai. Kas jie? Iš kur atsirado? Kori? Parašė kun. A. Civiņskas. Shenandoah, Pa., 124 pusl. 10
  - Saulė nusileidžiant. Iš mūsų Kartonės. Kadėd vakaras. Satrijos Raganc. apysakėlės. Shenandoah, Pa., 62 pusl. 15
  - Steponačio Raštai. Pilnas pomirtinis velionies raštų (eilėmis ir proza) išleidimas. Tvarkė Liudas Gira. Kaunas, 1912. 121 pusl. 1.00
  - Trumpas Katekizmas 10
  - Valdimierius. Graži apysakėlė. Shenandoah, Pa., 47 pusl. 10
- Užsiekant augščiau minėtas knygas reikia kreiptis šiuo adresu:
- “ŽVAIGŽDĖ”**
- 3654 Richmond Str. Philadelphia, Pa.
416 Hooper Street, arba Brooklyn, N. Y.

Pirmutinis Lietuviškas New Yorke
UZEIGOS NAMAS arba HOTELIS

LIETUVIAI KREIPKITES PAS SAVUOSIUS

Mes patalpinam, kad butiniai yra reikalingi lietuviams New Yorke UZEIGOS NAMAS. Taigi mes ir įsteigėm užsienio namą, kuris randasi po numeriu 498 Washington Str., kampas Spring St., New York City. Brangūs keliauninkai, kurie manote, kad Lietuva, nepasirūšit atsilankyti į mūsų užsienio namą, o gaušite sauliniškus patalpinimus. Mes pasilinkam New Yorke pasaliterius, pribuvusius iš kitų miestų. Sutelkiam jiems nakvyne ir parūpinam pasportus konsulu.

PARDUODAM LAIVAKOTES

ant drėbnaus ir greičiausio garinvių už pigiausią kainą ir Lietuvos ir Lietuvos, Singapūram ir Hainanom pinigus vių viešpatyvių.

Darom daviermatis pigiau kaip kiti ir Reikalauk išvorkortę kainą, paly-mėdamas ir kur ir kur nori. valiuot. Meldimam kreiptis pas mus su visokiais reikalais ir tyrimais jums ofisog ar per laiškus.

Ger. J. Bartašius & Co.

498 Washington St. 416 Hooper St.
Cor. Spring St. Prie Grand St. Ext.
NEW YORK, N. Y. BROOKLYN, N. Y.

261 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

“ŽVAIGŽDĖ”
SPAUSTUVE

ATLEKA VISUS DRUKORINĖ DARBUS GERAI, PIGIAI IR G.

DRUKUOJAM:
KNYGAS, CIRCULIORIUS, TIKIETUS, KONSTITUCIJAS, VISITING IR BUSINESS CARDS, UKVIRTIMŲ, VESSELJŲ, KOPERTUS, LAISKUS IR T. T.

KAS DARBA PAVES. NESIGRAUD

Kreipkis ant adresu:
3654 Richmond St
Philadelphia, Pa

Ar tavo britva atsipus?

IŠTEPUS DIRŽA KEENKUT RAZOR SHARPENING PUSTU.

Išpusis arčiausias britvę ir užtaisys geras admenis. Kadangi britva pėsa, skaudinti ečia, nekankinkis ir nepykdyk save, tik pasistokor “Keenkut” Razor Sharpening Pusto. Syki patepus “KEENKUT” ant diržo, užteks ligam laikui. Prekė 25c. bakasas. Prietisų suvnytoje į laišku ir adresuok:
J. F. BERGEN, MFG.
83 Perry Ave., Box 12, Ž.
Maspeh, Long Island, N. Y.
Reikalaujama pardavėjų! Atsiekantis-uždribis visi vyrai perka

Lietuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis “DRAUGAS”

“Draugas” sanderbininkų skaitytojų yra rimčiausias ir lygiausiasis vėliokėjis ir rakytoja. Jame paduodama daug žinių iš draugų ir visuomenės žindėjimo. Visi žmonės klausiniai yra svarstomai rimtai ir taigingai.

Prenumereta Amerikoje: \$2.00 metams, \$1.00 pusmetui; kitose šalyse \$3.00 metams, \$1.50 pusmetui.

Adresuok:
Draugas Pub. Co.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

Naudingos ir Pigios Knygeles

Svetimos spaudos, gaunamos Žv.” knygyne.

- BALSAS Amerikiečių Lietuvių i Tėvų Sventajai Leoną XIII ir gyvenimai dviejų didžiū Dievo tarnų, Lietuvių: Kun. Andrius Rudaminos, Jezavito, ir Kunigalkšės Merkelio Gedraičio, Zemačių Vyskupo 5
- BLAIVININKU KNYGELE arba pamokymas apie blaivybę 5
- DIENELEI BREKSTANT. Zalvarnio eilės 20
- GAMTA — SVEIKATOS SALTINIS. Kam yra nemaloni sveikata? Tebias retas kuris atskandina apie ją rūpina. Si knygelė suteikia pluoštelį reikalingiausių apie sveikata žinių, todėl yra naudinga kiekvienam 16
- GYVOJO Ražančiaus įstatai 5
- JAPONŲ PASAKOS. Zingėdus pasakojimai 5
- KIPSAS PINTINEJE ir dvi žuvėjos. Dvi apysakėlės 5
- MIESTELIO ONUTE. Sulenkėjusiems Lietuviams apsakymėlis 5
- MELES AUKA. Apsaka iš paskutiniųjų J. Kristaus dienų 5
- OBRUSTELIAL. Galerija paveikslų iš maskolių gyvenimo Lietuvoje 25
- SVENTOJI AGNETE. Drama dviejose veikmėse. Labai tinka pasikaitymui ir lošimui 25
- TRUMPAS LIETUVOS APRASYMAS. Su paveikslais. Pamokinanti pasikaitymui kiekvienam, kurs nori susipažinti bent kiek su savo Tėvyne—Lietuva 25

Laiškams ir pinigams siųsti adresuok:

* ŽVAIGŽDĖ *

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

Zvaigždės Agentai.

<p>Mr. J. Kalvelis, 222 Pine str. Rumford, Me.</p> <p>Mr. Jonas Sausčunas, 41 Johnson str. Bridgeport, Conn.</p> <p>Mr. Vincas Jusas, 2319 Brighton ave. Scranton, Pa.</p> <p>Mr. J. Navadauskas, Simpson, Pa.</p> <p>Mr. A. J. Brilnius, 71 Pine str. Meriden, Conn.</p> <p>Mr. F. Stankus, 957 Jenne Str. Kenosha, Wis.</p>	<p>Mr. J. Jaroševičia, 1048 Washington Str Norwood, Mass.</p> <p>Mr. P. Valukonis, 261 W. Broadway So. Boston, Mass.</p> <p>Mr. John Naujokaitis, 47 Planet Str., Commercial Road, E. London, England.</p> <p>Mr. A. Pogožalski, 8024 Sawinsky Ave. N. E. Cleveland, Ohio.</p> <p>Mr. P. J. Budginas, 4549 S. Hermitage ave., Chicago, Ill.</p> <p>Mr. M. Norkūnas, 166 Melrose str., Montello, Mass.</p> <p>Mr. B. Aucasakas, 36 Lincoln St. Brighton, Mass.</p> <p>Mr. Antanas Žurinskas, 486 Gregory St. Bridgeport, Conn.</p> <p>Mr. Cas. Pauksztis, 404 Church Str. New Britain, Conn.</p>
---	---

Dr. W. J. WINTERS

Daktaras ir Chirurgas
pabaigęs daktarystės mokslus
Jefferson Medical Collegeji su
pagarba Specializavosi abiejų gy-
dymo, nosies ir gerklės. Gydo
pasekmingai moterų ligas.

OFISAS: 110 W. Oak str., netoli
S. Jardin st. SHENANDOAH, PA.

**Vienatinis kojų ligų
specialistas**

Daktaras J. J. Galeckas
gydo visokias kojų ligas, kaip tai: gan-
gusius ir skaudančius nagus, viltakius
(corns) išskirgimus ir ausingimus (the
rypkėlis (bunions), subistėjimus odos,
plokščiąsias (flat-foot); prakištasjan-
šias ir kalta kojas, lupimais ir niešingim
kojų (eczema) ir įpanašias kojų ligas,
kaip reumatizmą, gliučių gėmimą ir t. t. Kur
pus pašalinio be skausmo.

Patarimas (rods) dykai, o ir paty gy-
dymas labai pigus.

Ligoniai testikroipia flokiose adresuok:
DR. J. J. GALECKAS,
(Dr. J. J. Gillin)
347 Rodney St., Brooklyn, N. Y.
Daktarą galima matyti kasdien nuo
valandos ryto iki 8 val. vakaro.

Reikalingi Vargoninkai

trijose lietuviškose parapijose, kurie turi paliudijimus
nuo savo klebono, kuri apeleido ar apele. Reikalauja-
ma yra, juog suprastų bažnytinę muziką ir vedimą choro.
Apie išlygas meldžiu kreiptis ypatingai ar per laiška prie
prof. S. Rakauskas

94 Clinton ave.
Maspeh, L. I. N. Y.

Prigulintis prie vargoninkų sąjungos lai neatsiliepia.